

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı

7 Temmuz 2021 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Yel, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar ve 124 Milletvekilinin Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3727)

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU

2'nci Toplantı

7 Temmuz 2021 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu saat 14.03'te açıldı.

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Yel, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar ve 124 Milletvekilinin Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3727) maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 16.30'da toplantıya son verildi.

7 Temmuz 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Yunus KILIÇ (Kars)

BAŞKAN VEKİLİ: Hasan KALYONCU (İzmir)

SÖZCÜ: Selahattin MİNSOLMAZ (Kırklareli)

KÂTİP: Zafer IŞIK (Bursa)

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun 27’nci Yasama Döneminin 7’nci Birleşimini açıyorum.(*)

Toplantı yeter sayımız vardır.

Görüşmelere başlıyoruz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Yel, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar ve 124 Milletvekilinin Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3727) (**)

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bildiğiniz üzere dün çok neşeli ve katılımlı bir toplantıdan sonra 3’üncü maddeyi kabul ederek bırakmıştık.

Şimdi görüşmelere 4’üncü maddeden devam ediyoruz.

MADDE 4- 5199 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Bakanlıkça” şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan “Ev ve süs hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, annenin ve yavrularının” ibaresi “Ev hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, hayvanların” şeklinde, yedinci fıkrasında yer alan “Bakanlığın görüşü alınarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Bakanlıkça” şeklinde değiştirilmiştir. “Ev hayvanı satış yerlerinde kedi ve köpek bulundurulamaz, ancak buralarda Bakanlıkça izin verilen ev hayvanı üretim yerlerindeki kedi ve köpeklerin satışı yapılabilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 4’üncü madde üzerinde 1 adet önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

“MADDE 4- 5199 sayılı Kanunun 10’uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Tarım ve Orman Bakanlığı” şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan “Ev ve süs hayvanlarının üretimini ve ticaretini yapanlar, hayvanların” şeklinde, yedinci fıkrasında yer alan “Bakanlığın görüşü alınarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Tarım ve Orman Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

*Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

** (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi 06/07/2021 tarihli 1’inci Toplantı tutanağına eklidir.

“Ev hayvanı satış yerlerinde kedi ve köpek bulundurulamaz, ancak buralarda Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilen ev hayvanı üretim ve bakım yerlerindeki kedi ve köpeklerin satışı yapılabilir.

1) Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra en geç 1 yıl içerisinde Tarım ve Orman Bakanlığınca sokak hayvanlarının envanterinin çıkarılması, kimliklendirilmesi ve kısırlaştırılması ile ilgili usul ve esasları belirleyici yönetmelik çıkarılır.

Orhan Sarıbal

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Bursa

Adana

Tekirdağ

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önerge üzerinde söz isteyen Okan Bey.

Buyurun Okan Hoca.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, sevgili bürokrat arkadaşlar; şimdi 4’üncü maddede... Biz başından beri hazırlanan yasanın eksiklerinden bahsediyoruz ve “Dağ fare doğurdu.” diyoruz. Çok şey beklentisi vardı, dün de bunu gördük. Araştırma komisyonu çok ciddi çalışmalar yapmış ama bu kanuna yansımamış, yansımayan maddelerden bir tanesi de bu, “pet shop”lar. “Pet shop”larda canlı hayvan satışı yasaklanıyor, güzel ama internetten satış serbest. Yani bu ırkları kontrol edemezsek, üretim çiftliklerini kontrol edemezsek bunu nasıl kontrol edebileceğiz yani internetten beğenecek, siparişini verecek ve tekrar bu satışlar devam edecek. Sadece “pet shop”larda kapanmadığı için, kapanmasın doğrudur, bazı malzemeler de var, yemler de satılıyor, mamalar satılıyor, gıdalar satılıyor orada hayvan beslenmesi için kullanılan ama canlı hayvan satışına yine devam edilecek. “Sokaklarda sahipsiz olan hayvanların ve mevcut popülasyonun sahiplenildikten sonra sokağa bırakılan hayvanlar olduğu...” ifade edilmese de bu ifade araştırma raporuna yine aykırı.

Dolayısıyla yasanın bu yönüyle bu maddesinin daha ciddi bir şekilde ele alınmasını talep ediyoruz. Madde 4’ün bu şekilde dikkate alınmasını talep ediyoruz kısacası Sayın Başkan.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Başka önergemiz yok.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4’üncü madde kabul edilmiştir.

MADDE 5- 5199 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “acımasız ve zalimce işlem yapmak,” ibaresi ve (c) ve (d) bentlerinde yer alan “ve süs” ibareleri ile (j) bendinde yer alan “, işkence yapmak” ibaresi madde metninden çıkarılmış, (e) bendine “vücutlarına” ibaresinden sonra gelmek üzere “tedavi maksatlı olmayan” ibaresi eklenmiş, (1) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“1) Bakanlıkça belirlenen tehlike arz eden hayvanları üretmek, sahiplenmek, sahiplendirmek, barındırmak, beslemek, takas etmek, sergilemek, hediye etmek ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak.”

“m) Hayvanlara işkence yapmak veya acımasız ve zalimce muamelede bulunmak.

n) Ev hayvanını terk etmek.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 5’inci madde üzerinde 2 adet önerge vardır.

Önergeye geçmeden önce 5’inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 5- 5199 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “acımasız ve zalimce işlem yapmak,” ibaresi ve (c) ve (d) bentlerinde yer alan “ve süs” ibareleri madde metninden çıkarılmış, (e) bendine “vücutlarına” ibaresinden sonra gelmek üzere “tedavi maksatlı olmayan” ibaresi eklenmiş, (j) ve (l) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“j)Hayvanlara cinsel istismarda bulunmak.

l) Bakanlıkça belirlenen ruhsata tabi ırk hayvanları üretmek, sahiplenmek, sahiplendirmek, barındırmak, beslemek, takas etmek, sergilemek, hediye etmek ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak.”

“m) Hayvanlara işkence yapmak veya acımasız ve zalimce muamelede bulunmak.

n) Ev hayvanını terk etmek.”

Fahrettin Yokus

Dursun Ataş

Konya

Kayseri

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Sayın Sıdalı.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aslında bu madde üzerinde çok söylenecek bir şey yok. Bu çağda bir kanun içerisinde “cinsel ilişkide bulunma” terimini kullanmak uygun olmayacaktır. Bu kadar tacizi ve Komisyon çalışmalarında da hep beraber gördük özellikle hayvanlara karşı işlenen suçların aslında gösterge suçu olduğunun, sonrasında da insanlara karşı işlenen suçların da temelini oluşturduğunun da hepimiz farkındayız. Dolayısıyla, burada ben kanun içerisinde çok ciddi bir tavır almamız gerektiğini düşünüyorum ve “cinsel ilişkide bulunma” yerine de bizim önerimiz, burada “Hayvanlara cinsel istismarda bulunmak.” denilmesi.

Komisyonun da takdirine sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Burada, izin verirseniz, oylamadan önce, Mustafa Bey, bu konuda bir açıklama yapmak ister misiniz? Çünkü istismarın oldukça geniş bir kavram olduğunu -hukukçu olmadığım için- düşünüyorum.

Buyurun.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Sayın Başkan ve Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, tabii, en çok tartışılan maddelerden bir tanesi de buydu: “Niye ‘cinsel ilişki’ dendi de tecavüz veya farklı bir şey kullanılmadı.” diye bu çok tartışılan bir madde oldu. Şimdi, istismar çok geniş bir kavram ve kötüye de kullanılabilecek bir kavram, bir köpeği seven bir insanı da şikâyet edip “Cinsel istismar yaptı.” denebilecek kadar ileriye gidebilir ve subjektif değer yargılarıyla değerlendirilebilecek bir kavram. Dolayısıyla, kanunun mevcut hâlinde de bugüne kadar “cinsel ilişki” kavramı geçtiği için, biz bunu tecavüzden de ileriye giderek, geniş yorumlayarak bu şekle büründürdük. Bu bakımdan, tabii, bu tartışılabilir “tecavüz” de denebilir çünkü burada bir rıza yok, bunun biz farkındayız, rıza olmayınca da tabii, bunun ismi tecavüz oluyor, cinsel ilişki olmuyor fakat bunu da biz Adalet Bakanlığı yetkililerimizle

de tartıştık; mevcut, bizim hukukumuzda da bu tür cinsel istismar, tecavüz gibi olaylara karşı verilen cezalarda uygulanan yöntemle ilgili bu tanımın daha uygun olduğu ve bizim hukuk mevzuatımız açısından da cinsel ilişki tabirinin kalması konusunda mutabık kaldık. Adalet Bakanlığı yetkilileriyle yaptığımız uzun görüşmeler neticesinde bu şekilde kalmasının daha doğru olacağı hükmüne varıldı ve biz de bu şekilde teklif ettik Sayın Başkan.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Adalet Bakanlığından var mı kimse?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABUZER YAZICIOĞLU
– Başkanım...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şöyle, hatta şu soru benim için de önemli; şu soruya cevap vererseniz herhâlde tatmin olmuş olacağız: Bunun yerine “tecavüz” koysak yani “istismar” a gitmeden, “tecavüz” le değiştirebilir miyiz? Buna da cevap vererseniz konuşmanız içinde güzel olur.

Buyurun sizi de dinleyelim.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABUZER YAZICIOĞLU
– Sayın Başkanım, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdür Yardımcısı Abuzer Yazıcıoğlu.

Bu konu çok tartışıldı, şimdi, bugüne kadar Hayvanları Koruma Kanunu’nda “cinsel ilişkide bulunmak” şeklinde tabir tercih edilmişti ve idari yaptırıma tabi tutulmuştu bu. Bugün bu teklif yasalaştığı zaman artık bu suç alanına geçmiş olacak, dolayısıyla, suç alanına geçince Türk Ceza Kanunu’nun kendine has literatürü gündeme gelmiş olacak. Bu durumda, biz Türk Ceza Kanunu’ndaki suçlar, hani, kanuni belirlilik ilkesi kapsamında terimlerde uyumlu olması hususunda hassasiyet gösteriliyor. Türk Ceza Kanunu da Hayvanları Koruma Kanunu’nun değiştiği tarihlerde değişmişti, eski 765 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda bu cinsel suçlarda “ırza geçme” “ırza tasaddi”, “sarkıntılık” ve “söz atma” şeklinde suçlar nitelendiriliyordu. 2004’teki Türk Ceza Kanunu değişikliğinde “cinsel saldırı” “cinsel istismar” ve “cinsel ilişki” tabirleri tercih edildi. Cinsel saldırı on sekiz yaşından büyüklere yönelik eylemler için tercih edildi, cinsel istismar on sekizden küçükler yani çocuklar için yapılan eylemler için tercih edildi, “cinsel ilişki” tabiri de reşit olmayanla cinsel ilişki şeklinde özel bir suç tipi olarak belirlendi; bu da on beş-on sekiz yaş arasındaki kişilerin cebir, tehdit altında olmayan cinsel ilişkileri için tercih edilmişti. Şimdi “cinsel istismar” tabiri konulabilir aslında, bu bir tercihtir ama Türk Ceza Kanunu’nda cinsel istismarın altında 3 eylem barındırılmaktadır. TCK 103’üncü maddede cinsel istismara baktığımızda, affedersiniz, organ sokma şeklindeki fiiller de istismar kabul ediliyor, cinsel ilişkiye hazırlayan, işte, okşama, vesaire gibi eylemler de yani “tasaddi” dediğimiz eylemler de cinsel istismar olarak kabul ediliyor. Yine, yani çocuğa yönelik temas etme şeklindeki sarkıntılık eylemleri de “istismar” kelimesi altında barındırılıyor. Burada “hayvanın cinsel istismarı” dediğimiz zaman, bugüne kadar kanunda yer alan cinsel ilişki eyleminden çok daha geniş bir eylemi yaptırım altına almış olacağız, böyle bir tartışma kapısı aralamış olacağız ama kanunda da “cinsel ilişki” tabiri zaten bulunduğu için bugüne kadar yüklenen anlamı korumak daha sağlıklı olur diye düşünmüştük.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tekrar sorumu yenilemek istiyorum: Tamam, istismarı anladık, çok kötü kullanıma sebep olabilir. Tecavüz?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABUZER YAZICIOĞLU
– Evet, Başkanım, istismar için bir cümle daha ilave edeyim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABUZER YAZICIOĞLU – İstismarı kullandığımız zaman şöyle bir ihtimal de ortaya çıkıyor yani yarın öbür gün diyelim, hayvanını tımar eden veyahut diyelim, tüylerini temizlemek için tarayan vesaire kişiler bile hani tasaddi anlamındaki bir eylemle itham olunabilir riski taşıyor. Tecavüz kelimesine geldiğimiz zaman, tecavüz ceza hukukunda kullanılmıyor aslında Başkanım. Ceza hukukunda tecavüzün kullanıldığı tek yer Türk Ceza Kanunu 154’üncü maddede hakkı olmayan yere tecavüz yani meraya tecavüz suçlarında kullanılıyor. Tecavüzün kelime anlamı belki toplumda cinsel suçu çağrıştıracak bir mana yüklenmiş ama hukuki anlamda tecavüz “hududu aşmak” olarak tanımlanıyor. Dolayısıyla, idare hukukunda “yetki tecavüzü” veyahut Medeni Kanun’da “unvan tecavüzü” gibi tabirlerimiz var. Bu kelimelerle de karşılaşacağı için ceza hukukuna has tabirlerin tercih edilmesi daha doğru olur kanaatindeyiz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, ben kendi açımdan anladım. Tabii, çünkü tecavüz sadece jinekolojik bir kavram değil.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Haneye tecavüz de var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yani hak gasbına yeltenilen her iş tecavüz olarak değerlendirildiği için... Anladım şimdi.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Sayın Sıdalı.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Şimdi biz burada “cinsel ilişki” dediğimiz zaman olayı doğallaştırıyoruz. Eğer istismarın tanımı çok genişse o zaman belki biz buradaki istismarı yeniden tanımlamalı veya daraltmalıyız ama “cinsel ilişki” dediğinizde sanki yani burada bir doğallaştırma söz konusu ve siz de söylediniz, karşılıklı rıza, rıza burada olamayacağına göre, burada “cinsel ilişki” dediğiniz zaman bence hem amacından saptırmış oluyorsunuz hem de bununla bu çağ için bir insanlık ayıbı işliyoruz gibi geliyor bana. Ben buradaki fikrimde ısrarcıyım, eğer bununla ilgili bir ara çözüm olabilirse istismarı daraltmak ve buradaki hatayı, suçu, günahı doğru şekilde tariflemek gerekiyor diye düşünüyorum ben.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Orhan Sarıbal	Ayhan Barut	Okan Gaytancıoğlu
Bursa	Adana	Edirne
İlhami Özcan Aygün		
Tekirdağ		

MADDE 5- 5199 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “acımasız ve zalimce işlem yapmak,” ibaresi ve (c) ve (d) bentlerinde yer alan “ve süs” ibareleri ile (j) bendinde yer alan “, işkence yapmak” ibaresi madde metinden çıkarılmış, (e) bendine “vücutlarına” ibaresinden sonra gelmek üzere “tedavi maksatlı olmayan” ibaresi eklenmiş, (ı) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“ı) Bakanlıkça uluslararası kriterleri de göz ardı etmeden belirlenen tehlike arz eden hayvanları üretmek, sahiplenmek, sahiplendirmek, barındırmak, beslemek, takas etmek, sergilemek, hediye etmek

ve bunların ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak.”

“m) Hayvanlara, insanoğlunun kabul etmediği şekilde işkence yapmak ve acımasız ve zalimce muamelede bulunmak.

n) Ev hayvanını terk etmek.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bu konu çok tartışıldı, dün de Türkiye’nin gündemine de biraz oturdu. O yüzden, yine hukukçu arkadaşlardan bir fikir alsak da... Bunu “cinsel ilişki” yerine, nasıl daha sert bir hâle getirebiliriz? Anladığımız kadarıyla, tecavüz, evet, haneye tecavüz de var, ne bileyim, tarla tecavüzü var.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Haddi aşmak anlamı var.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Çok geniş anlamlı ama bizim anladığımız kadarıyla, kamuoyunu da biraz rahatlatma açısından, madem böyle bir yasa çıkartıyoruz düzgün bir şekilde olsun. Ne denebilir yani önerisi var mı peki hukukçu arkadaşların?

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Şöyle, Genel Kurula kadar bunu çalışabiliriz. Bu bizi de rahatsız ediyor açıkçası, bizi de memnun eden bir kavram değil ama biz bunun üzerinde çalışmamıza rağmen farklı bir kavram bulamadık. Çünkü “tecavüz” dediğimiz zaman farklı anlaşılabilir, “cinsel ilişki”yi hiçbirimiz kabul etmiyoruz, kabul edilebilir bir kavram olmadığını biliyoruz.

Biz bunun üzerinde çalışacağız Sayın Başkanım, Genel Kurula kadar üzerinde inşallah hep beraber mutabık kalacağımız bir kavram bulmaya gayret edeceğiz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Peki, cinsel saldırı olamaz mı?

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Saldırı eylemsel alanda kalan bir ifade olur.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Hukuk terimleri açısından değerlendirmek lazım.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Yani sonuçlanmamış bir eylem olur saldırı, karşılamayabilir.

Şöyle yapalım Okan Hocam: Musa Bey’in de söylediği bütün grupların bu konuda yeni bir kelime veya yeni bir tanımlama bulunmasıyla alakalı talepleri var.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Çalışalım.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Üretmemiz lazım.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Bir formül bulmaya çalışalım burada.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Çalışalım, bunu Genel Kurulda çözmeye çalışalım o zamana kadar.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Vatandaşın anladığı şekilde değil, hukuksal şeye uygun olduğu için hukuki...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Hukuk tekniği bakımından bir itiraz var yani.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şu, bir yeniden çalışalım ona.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

6’ncı maddeye geçiyoruz.

MADDE 6- 5199 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiş, fıkranın mevcut (1) bendinde yer alan “takdiri ile” ibaresi “tarafından” şeklinde

değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “il çevre ve orman” ibaresi “doğa koruma ve milli parklar il şube” şeklinde, fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir. “b) Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Şube Müdürü,

c) Tarım ve Orman İl Müdürü,”

“d) Çevre ve Şehircilik İl Müdürü,”

“İl baro temsilcisi veya ildeki barolardan birer temsilci,”

“Kurul en geç üç ayda bir başkanın çağrısı üzerine toplanır.”

“Gerektiğinde olağanüstü toplantılar yapılabilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 6’ncı maddede 2 adet önerge vardır, önergeleri okutuyorum.

Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokus

Dursun Ataş

Konya

Kayseri

MADDE 6 - 5199 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiş, fıkranın mevcut (ı) bendinde yer alan “takdiri ile seçilecek en çok iki” ibaresi “tarafından seçilecek en az üç” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “il çevre ve orman” ibaresi “doğa koruma ve milli parklar il şube” şeklinde, fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir ve dördüncü fıkradan sonra gelmek üzere maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“b) Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Şube Müdürü,

c) Tarım ve Orman İl Müdürü,”

“d) Çevre ve Şehircilik İl Müdürü,”

“İl baro temsilcisi veya ildeki barolardan birer temsilci

“Kurul en geç üç ayda bir başkanın çağrısı üzerine toplanır.”

“Gerektiğinde olağanüstü toplantılar yapılabilir.”

“Kurul tarafından hayvan haklarını koruma amacıyla iletişim sağlanması için valilik bünyesinde bir çağrı merkezi kurulur. Çağrı merkezinin bütçesi Bakanlık tarafından karşılanır.”

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Gerekçe...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçeyi okuyalım lütfen.

Gerekçe:

Hayvan haklarının etkin korunması amacıyla il hayvanları koruma kurulunca valilik bünyesinde çağrı merkezi kurulması, bu suretle kurulun daha erişilebilir olması amaçlanacaktır. Ayrıca önergede kurulda yer alacak toplantıda faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan en az 3 temsilci bulunması teklif edilmiştir. Sivil toplumun temsili açısından gönüllü kuruluşların katılımı önemsenmelidir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

İlhami Özcan Aygun

Ayhan Barut

Orhan Sarıbal

Tekirdağ

Adana

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

“MADDE 6- 5199 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiş, fıkranın mevcut (ı) bendinde yer alan “takdiri ile” ibaresi “tarafından” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bent eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “il çevre ve orman” ibaresi “doğa koruma ve milli parklar il şube” şeklinde, fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“b) Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Şube Müdürü,

“c) Tarım ve Orman İl Müdürü,

“d) Çevre ve Şehircilik İl Müdürü,

“İ) İl Baro temsilcisi veya ildeki barolardan birer temsilci” “Kurul en geç üç ayda bir başkanın çağrısı üzerine toplanır.”

“Başkan gerektiğinde Kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.”

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Gerekçe...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçeyi okuyalım.

Gerekçe:

Gerektiğinde olağanüstü toplantı yapma yetkisi kurul başkanına verilerek yetki karmaşasına son verilmiştir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeye geçiyoruz.

MADDE 7- 5199 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine “geliştirmek” ibaresinden sonra gelmek üzere ”, denetlemek” ibaresi ve fıkra (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş, diğer bent buna göre (ı) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“h) Kanunda belirtilen faaliyet ve görevleri yerel yönetimler ve tarım ve orman il müdürlükleri ile eşgüdüm sağlayarak yaptırmak,”

BAŞKAN – 7'nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum.

06/7/2021

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

İlhami Özcan Aygun

Ayhan Barut

Orhan Sarıbal

Tekirdağ

Adana

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

“MADDE 7- 5199 sayılı Kanunun 16 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine “geliştirmek” ibaresinden sonra gelmek üzere f’, denetlemek” ibaresi, ‘ve gerekli” ibaresinden sonra gelmek üzere “koruyucu” ibaresi ve fıkra (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş, diğer bent buna göre (ı) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“h) Kanunda belirtilen faaliyet ve görevleri yerel yönetimler ve Tarım ve Orman

İl Müdürlükleri ile eşgüdüm sağlayarak yaptırmak,”

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Gerekeçe...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekeçeyi okutalım.

Gerekeçe:

Alınan önlemlerin ne yönde olacağını belirlenmesi açısından “koruyucu” kelimesi eklenmiştir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

8’inci maddeye geçiyoruz.

MADDE 8- 5199 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Ev ve süs hayvanlarının” ibaresi “Hayvanların” şeklinde değiştirilmiş, fıkra “kurum ve kuruluşlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “teşvik veya” ibaresi ve “esas ve usuller,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Hazine ve” ibaresi ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkra kapsamındaki faaliyetlerde kullanılmak üzere, gerçek ve tüzel kişilerce aynı veya nakdi bağış Bakanlığa ve yerel yönetimlere yapılabilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - 8’inci maddede 3 adet önerge vardır, önergeleri sırasıyla okutuyorum.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dursun Ataş

Fahrettin Yokuş

Kayseri

Konya

“MADDE 8 - 5199 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Ev ve süs hayvanlarının” ibaresi “Hayvanların” şeklinde değiştirilmiş. fıkra “kurum ve kuruluşlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “teşvik veya” ibaresi ve “esas ve usuller,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Hazine ve” ibaresi eklenmiş, fıkranın ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu ödenek belediyelere nüfuslarına oranla dağıtılır.”

“Birinci fıkra kapsamındaki faaliyetlerde kullanılmak üzere, gerçek ve tüzel kişilerce aynı veya nakdi bağış Bakanlığa veya yerel yönetimlere yapılabilir. Aynı ve nakdi bağışların kullanım amaçları

ve alanları Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından denetlenir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Sayın Sıdalı.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Başkanım, burada özellikle uygun gördüğümüz şey, Bakanlığa yapılacak bağışların adil dağıtılması. Adil dağıtılması için de ölçüt olarak nüfus popülasyonunun baz alınmasını uygun görüyoruz.

Komisyonun takdirlerine sunarım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

İlhami Özcan Aygun

Ayhan Barut

Orhan Sarıbal

Tekirdağ

Adana

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

“MADDE 8- 5199 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan

‘Ev ve süs hayvanlarının’ ibaresi “Hayvanların” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya “kurum ve kuruluşlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “özendirmek veya” ibaresi ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkra kapsamındaki faaliyetlerde kullanılmak üzere, gerçek ve tüzel kişilerce aynı veya nakdi bağış Bakanlığa ve yerel yönetimlere yapılabilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gülizar Hanım, buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önergemizle öncelikle hayvanların kısırlaştırma merkezleri ve hayvanlara ilişkin aslında tüm işlemlerin yerel yönetimlerce yapılacak olmasından dolayı biz bu maddede bu kapsamdaki faaliyetlerde kullanılmak üzere yapılacak olan bağışların Bakanlık nezdinde ve aynı zamanda yerel yönetimlere de yapılabileceği şeklinde bir öneride bulunduk. Çünkü daha önce de hepimizin bildiği gibi yerel yönetimlere bu konuda genel bütçeden ayrı bir bütçe ayrılması söz konusu olmadığı sürece bu kadar yoğun maliyet gerektiren işlemlerin yerel yönetimlerin bütçesinden karşılanması çok da mümkün değildir. Bu nedenle biz bağışların Bakanlığa ya da yerel yönetimlere yapılması yönünde önergemizi sunuyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Aynı mahiyette 2 önerge var, okutup birlikte işleme alacağız.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3727 esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 8'inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Şanverdi

Zemzem Gülender Açanal

Hatay

Şanlıurfa

“MADDE 9- 5199 sayılı Kanunun 20 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde hakkında 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.”

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahibi:

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeler üzerinde...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Gerekçemiz var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçe...

Diğer önergeyle alakalı konuşmak isteyen var mı?

Gerekçeleri okutayım.

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Hüseyin Şanverdi’nin ilk imzacı olduğu gerekçeyi okuyorum:

Gerekçe:

2004 yılında yürürlüğe giren 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu’nun 20’nci maddesinde, hayvanların korunması ve refahı amacıyla yaygın ve örgün eğitime yönelik programların yapılmasının, radyo ve televizyon programlarında bu konuya yer verilmesinin esas olduğu belirtilmiştir. Bu doğrultuda medya hizmet sağlayıcılara zorunlu yayın yükümlülüğü getirilmiştir.

2011 yılında yürürlüğe giren 6112 sayılı Kanun’un 48’inci maddesinin (2)’nci fıkrasıyla 5199 sayılı Kanun’un anılan hükmü uygulanmaz hâle gelmiştir.

Önergeyle 5199 sayılı Kanun’un 20’nci madde hükmü uygulanabilir hâle getirilmektedir.

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Okan Gaytancıoğlu’nun imzaladığı önerenin gerekçesini okuyorum:

Gerekçe:

2004 yılında yürürlüğe giren 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu’nun 20’nci maddesinde, hayvanların korunması ve refahı amacıyla yaygın ve örgün eğitime yönelik esas olduğu belirtilmiştir. Bu doğrultuda, medya hizmet sağlayıcılara “kamu spotu” güvencesiyle ve ibaresiyle zorunlu yayın yükümlülüğü getirilmiştir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeleri kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dolayısıyla, yeni bir madde eklenmiştir fakat karışıklığa sebebiyet vermemesi için kanun teklifindeki sırayla görüşmelerimize devam edeceğiz.

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Başkanım, aslında bizim 8’den sonra 2 tane daha yeni madde ihdasımız var. Farklı olduğu için...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – İşte, onları zamanında hatırlat da oylama yapmayalım.

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Tamam Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 8’inci madde üzerinde 2 önerge daha varmış.

Şimdi, 8’inci maddedeki o 2 önergeyi de okutup işleme alalım.

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Başkanım, aslında bunlar yeni madde ihdası olduğu için herhangi bir yerde işleme alınabilir ama 8’inci maddeye bağlı değil aslında, yeni madde ihdası bunlar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bunlarda mı yeni madde ihdası?

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Yeni madde ihdası...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – O zaman 9 üzerinde görüşelim.

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Tabii, 9 üzerinde işleme alalım.

MADDE 9- 5199 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin başlığı “Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları” şeklinde değiştirilmiş, maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir. “Kamu kurum ve kuruluşları, hayvanların etolojisine ve habitatına uygun, serbest dolaşımlarına imkan sağlayan doğal yaşam parkları kurabilir. Hayvanat bahçeleri ile doğal yaşam parklarının kuruluşu ile çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 9’uncu madde üzerinde...

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Öncelikle yeni madde ihdaslarını alalım Başkanım.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Kaç tane önergemiz var?

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – 2 önerge burada var, 9’uncu madde üzerinde de 2 önerge; toplam 4 önergemiz var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tamam, 9’uncu madde üzerinde 4 adet önergemiz var, 2 tanesi madde ihdasıyla alakalıdır. Öncelikle onları okutup işleme alalım.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3727 esas numaralı Kanun Teklifi’ne çerçeve 8’inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 9 — 5199 Sayılı Kanuna 20’nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“MADDE 21 - İlkokul 4’üncü sınıftan itibaren öğrencilere Hayvan Sevgisi ve Hakları Dersi verilir.”

Orhan Sarıbal

Okan Gaytancıoğlu

Ayhan Barut

Bursa

Edirne

Adana

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Burada bizim istediğimiz “Ne kadar yasa çıkartırsak çıkartalım, eğitim olmazsa olmaz.” mantığından hareketle çocuklara daha yetişme çağlarında bu eğitimi ilkokullarda vermek. Hayvanat bahçelerinin de zaman içerisinde doğal parklara dönüştürülmesini önemsiyoruz ama hayvanat bahçeleri doğal parklara dönüşürken ücra köşelerde yeni alanlar açmayalım

yani “Doğal yaşamın içerisinde, bir şekilde hayvanlarımızı, evcil hayvanlarımızı barındıralım, oralara gerekirse seyahatler düzenleyelim.” şeklindeki düşüncemiz budur.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Eğitim konusunda ben de konuşabilir miyim?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Gülizar Hanım.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepimizin bildiği gibi, yine, Komisyon toplantılarımıza ve daha önceki Komisyona atıfta bulunmak isterim. O çalışmalarımız sırasında tüm sivil toplum örgütleriyle yaptığımız görüşmelerde, üniversiteden gelen bilim insanlarıyla yaptığımız görüşmelerde hayvan sevgisinin ve hayvanlara dönük her türlü hak ihlalinin önlenmesi için bunun başat öneminin eğitimden geçtiğini söylemiştik. Hatta dün Komisyon çalışmalarımız devam ederken Değerli Milletvekilimiz Hasan Bey de aynı şeyde bulundu. Evet, çocuklara çok küçük yaşlarda hayvan sevgisini aşılayabilmek oldukça da kıymetli ve aslında sorunlarımızın çözümü noktasında da ciddi bir algı, ciddi bir gelişme ve ilerleme yaratacaktır. Bu nedenle, gönlümüz ister ki okul müfredatlarında kreşlerden başlasın bu eğitimler ve hayvan sevgisi, hayvanlarla bir arada yaşama kültürünün geliştirilmesi ama önergemiz doğrultusunda, 4’üncü sınıftan itibaren bu derslerin müfredata alınmasını biz öneriyoruz ve kabulü noktasında da milletvekili arkadaşlarımızın takdirine sunuyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Hasan Bey de bu konudaünkü görüşünü tekrarlamak istiyor.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Şimdi “Eğitimde, kanunla şu şeyden sonra bu ders verilsin.” diye millî eğitimde böyle bir şey yapamayız yani eğitime aykırı bir şey bu. Eğitim bir program işi; bunun için 4’üncü sınıftan itibaren değil, aslında çocuklarımıza aileden itibaren yani doğduğundan itibaren hayvan sevgisi vermek gerekiyor, bunu öğretmek gerekiyor çünkü mesela bir bebeğiniz olduğunda bir de yavru bir köpek alırsanız, bu ikisi beraber büyürse onunla çok farklı diyaloglar kurabiliyor. Bunu 4’üncü sınıf veya bir başka sınıfa uyarlarsanız bu sonuç vermez. Ayrıca eğitimde şöyle bir model de var: Eğitim yaptıracak olanı önce eğitmemiz gerekiyor yani öğretmenlerin eğitimi. Onun için, bizim eğiticinin eğitilmesiyle başlayan bir süreci oluşturmamız gerekiyor. Bugün güncel sorunlarımız var, bugün hayvanlarla ilgili sokaklarda problemimiz var fakat biz sadece kısırlaştırmayı tam olarak uygulayabilirsek on yıl sonra bizim sokaklarımızda bu problem kalmayacak. Bizim istediğimiz de millî eğitim programlarında hayvan sevgisini, doğayı, çevreyi değerler eğitimi içerisine alarak değerler eğitimiyle beraber çocuklarımıza vermek; bunu yaparsak biz bugünün sorununu değil, Türkiye’nin geleceğini de kurtarmış oluruz. Yani fikir güzel ama millî eğitime kanunla bunu dikte etmek birazcık sistem açısından da sorun oluşturabilir.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ben de bir söz alabilir miyim tekrar?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Tabii, eğiticinin eğitimi gerçekten çok kıymetli ve dün konuşmamda da ifade ettiğim gibi, gelişmiş ülkelerde çocuk doğduğu zaman hemen o çocukla birlikte bir hayvan sahiplenilip birlikte büyümesi ve dayanışma içerisinde, paylaşım içerisinde büyümesi sağlanıyor; keşke bunu da yapabilirsek, o da mümkün olsa. Ancak Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz birlikte görev yaptığımız ve 50 öneriyi hazırladığımız tavsiye ve kanun hükümlerinin içerisinde yer alması ve kanun maddelerine esas olması için oy birliğiyle imza attığımız Komisyon raporumuzdaki 50 maddeye sadık kalarak o 50 maddeye ve imzasına sahip çıkmaya çalışıyoruz. O önergeler içerisinde vardı, biz de o imzamıza sahip çıkarak bu öneriyi burada tekrar ediyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Serap Hanım da bu konuda...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Ben de küçük bir şey söylemek istiyorum; bu konu çok önemli aslında. İyi bir haber de vermek istiyorum kendi seçim bölgem İstanbul’dan, Gülizar Hanım, Sayın Vekilim; zaten Millî Eğitim Bakanlığımız her okula bir hayvan projesini başlattı, onu genel anlamda sürdürüyor ama İstanbul’da da Öğretmenler Akademisi’nin önderliğinde, gönüllü öğretmenleri eğiterek çocuklara yaratıcı dramayla hayvan sevgisi ve hayvan hakları anlatılıyor, çok da başarılı gidiyor. Hocam, Sayın Vekilim Hasan Bey’in söylediği gibi, aslolan aslında öğretmenlerin eğitilmesi, bu bilince ulaşmaları. İstanbul’da pilot bölge olarak da kabul edebiliriz, hoş bir proje, hayvanseverlerin de desteğiyle sürdürülüyor. İl Millî Eğitim Müdürümüz Levent Bey de bu işe çok destek veriyor. Dolayısıyla bunu da mutlu bir haber olarak sizinle paylaşmak istedim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Tabii, çok güzel bir gelişme. Her okula bir hayvan değil de her öğrenciye bir hayvan desek aslında sokak hayvanlarını da çok ciddi bir şekilde sahiplendirmiş oluruz.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Evet, her zaman daha iyisi var ama böyle bir başlangıç yapıldı. Bence bu da mutlu bir haber.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir cümle de ben ifade edeyim. Serap Hanım’ın söylediğinden hareketle Millî Eğitimin bu konudaki fiziki ve teknik kapasitesini geliştirmeye alakalı bir gayreti var. Bunu gerçekleştirdiği zaman bunu yaygınlaştıracığını biz de düşünüyoruz. O yüzden Millî Eğitim bunu psikolojik bir görev olarak şu anda zaten üstlenmiş durumda, inşallah bunu sahaya yayarlar diyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

5199 sayılı Kanun’un 20’nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 20 – Hayvanların korunması ve refahı amacıyla yaygın ve örgün eğitime yönelik programların yapılması radyo ve televizyon programlarında bu konuya yer verilmesi esastır. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu kanallarına ait televizyon programlarına ayda en az altı saat, özel televizyon kanallarına ait programlarda ayda en az üç saat, özel radyo kanallarının programlarında ise ayda en az bir saat eğitici yayınların yapılması zorunludur. Bu yayınların izlenme ve dinlenme oranları en yüksek saatlerde yapılması esastır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu görev alanına giren hususlarda bu maddenin takibiyle yükümlüdür.”

Fahrettin Yokuş

Konya

Dursun Ataş

Kayseri

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekeceği okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle hayvanların korunması, refahı ve toplumun bu anlamda bilinçlendirilmesi amacıyla Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu kanallarına ait televizyon programları ile özel televizyon programlarında ve radyolarda bu yönde eğitici ve öğretici yayınların yapılmasıyla ilgili saatler artırılarak bu yayınların dinlenme ve izlenme oranları en yüksek saatlerde yapılması öngörülmektedir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3727 esas numaralı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

"MADDE 9- 5199 sayılı Kanunun 22'nci maddesinin başlığı "Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları" şeklinde değiştirilmiş, maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Kamu kurum ve kuruluşları, hayvanların etolojisine, habitatına uygun, serbest dolaşımlarına ve barınmalarına imkan sağlayan doğal yaşam parkları kurabilir.

Hayvanat bahçeleri ile doğal yaşam parklarının kuruluşu ile ilgili usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Orhan Sarıbal

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygün

Bursa

Adana

Tekirdağ

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Barınma kelimesi eklenerek, kurulacak yaşam parklarının hayvanların barınmalarına uygun olarak yapılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Dursun Atas

Konya

Kayseri

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Araştırma Komisyon raporunda hayvanların özgürlüklerini kısıtlayan Hayvanat Bahçelerinin yenilerinin açılmaması ve nihayetinde tamamen kapatılması kararı alınmışken "doğal yaşam parkı" adı altında hayvanat bahçesi türevi yeni merkezlerin kurulması kabul edilemez.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – 9'uncu madde üzerinde konuşuyoruz. Dün hayvan hakları savunucuları da bu maddeye özellikle vurgu yapmışlardı. Burada doğal yaşam parkları tanımlaması

yeterince yapılmamış bir kavram. Yani bir tarafta evlerden alınacak, 6'ncı maddeyi ihlal eden biçimde mahallelerden toplanacak hayvanların acaba götürülüp de konulacağı yer midir diye bir soru varken bu kadar tanımsız bir doğal yaşam parkı kavramını buraya koymak çok açıklayıcı, izah edici değil ve kamuoyunda tedirgin edici bir niteliğe sahip. Burada doğal yaşam parkının sakinlerinin kimler olacağı, burada hangi hayvanların yer alacağına ilişkin bazı vurguları yapmak daha makul olur. Mesela, vahşi doğal yaşam parkı, yaban hayatı doğal yaşam parkı gibi şeyleri söylemek daha iyi olacaktır. Aksi takdirde kamuoyunda bunun hayvanat bahçelerine paralel olarak yaratılmış bir hayvan hapishanesi olduğuna ilişkin oldukça güçlü bir kanı var. Özellikle bunu vurgulamak istiyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ediyorum.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. "MADDE 28- Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlara aşağıdaki idarî para cezaları

verilir:

a)4 üncü maddenin birinci fıkrasının (k) bendinin ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına binikiyüz Türk Lirası idarî para cezası.

b)5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı ile ilgili yasaklara ve yükümlülüklerle uymayan ve alınması gereken önlemleri almayanlara hayvan başına bin Türk Lirası; üçüncü fıkrasına aykırı davranan işletme sahiplerine- beşbin Türk Lirası idarî para cezası.

c)7 nci maddede yazılan cerrahi amaçlı müdahaleler ile ilgili hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına bin Türk Lirası idarî para cezası.

d)Fiil suç teşkil etmediği takdirde, 8 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı, bir hayvan neslini yok edecek müdahalede bulunanlara hayvan başına otuzbeşbin Türk Lirası; ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarına uymayanlara hayvan başına dörtbinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası.

e)9 uncu maddede ve çıkarılacak yönetmeliklerinde belirtilen hususlara uymayanlara hayvan başına binikiyüz Türk Lirası; yetkisi olmadığı hâlde hayvan deneyi yapanlara hayvan başına dörtbinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası.

f)10 uncu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesine aykırı davrananlara beşyüz Türk Lirası; birinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına binbeşyüz Türk Lirası; dördüncü fıkrasındaki yükümlülüklerle aykırı davrananlara hayvan başına beşyüz Türk Lirası; beşinci fıkrası uyarınca çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlara beşbin Türk Lirası; altıncı fıkrasına aykırı davrananlara üçbin Türk Lirası; sekizinci fıkrasına aykırı davrananlara hayvan başına bin Türk Lirası idarî para cezası.

g)11 inci maddenin birinci fıkrasındaki eğitim ile ilgili yasaklara aykırı davrananlara beşbinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası.

h)12 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına ikibinyüz Türk Lirası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına beşbinikiyüzelli Türk Lirası idarî para cezası.

ı) 13 üncü maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı davrananlara hayvan başına ikibinikiyüz Türk Lirası; aykırı davranışların işletmelerce gösterilmesi hâlinde hayvan başına beşbinbeşyüz Türk Lirası

idari para cezası.

j)14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (g), (h), (ı) ve (k) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına binbeşyüz Türk Lirası; (f) ve (l) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına onbirbin Türk Lirası; (d) bendine aykırı davrananlara ikibin Türk Lirası; (n) bendine aykırı davrananlara hayvan başına ikibin Türk Lirası idari para cezası.

k)RTÜK'ün takibi sonucunda 20 nci maddeye aykırı hareket ettiği tespit edilen ulusal radyo ve televizyon kurum ve kuruluşlarına maddenin ihlal edildiği her ay için yirmibirbin Türk Lirası idari para cezası.

l)21 inci maddeye aykırı hareket edenlere hayvan başına binbeşyüz Türk Lirası idari para cezası.

m)22 nci maddede belirtilen yükümlülüğe ve çıkarılacak yönetmelikte belirlenen hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına ikibinbeşyüz Türk Lirası idari para cezası.

Maddede düzenlenen kabahatlerin veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma deməği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak veya onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza iki kat artırılarak uygulanır.

Maddede düzenlenen kabahatlere konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 10’uncu maddede 2 adet önerge var, okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ‘nin 10 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 10- 5199 sayılı Kanunun 28’inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 28- Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlara aşağıdaki idari para cezaları verilir:

a)4 üncü maddenin birinci fıkrasının (k) bendinin ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına beşbin Türk Lirası idari para cezası.

b)5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı ile ilgili yasaklara ve yükümlülöklere uymayan ve alınması gereken önlemleri almayanlara hayvan başına üçbin Türk Lirası; üçüncü fıkrasına aykırı davranan işletme sahiplerine onbeşbin Türk Lirası idari para cezası.

c)7 nci maddede yazılan cerrahi amaçlı müdahaleler ile ilgili hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına onbeşbin Türk Lirası idari para cezası.

d) Fiil suç teşkil etmediği takdirde, 8 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı, bir hayvan neslini yok edecek müdahalede bulunanlara hayvan başına ellibin Türk Lirası; ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarına uymayanlara hayvan başına onbeşbin Türk Lirası idari para cezası.

e)9 uncu maddede ve çıkarılacak yönetmeliklerinde belirtilen hususlara uymayanlara hayvan başına onbeşbin Türk Lirası; yetkisi olmadığı hâlde hayvan deneyi yapanlara hayvan başına otuzbin Türk Lirası idari para cezası.

f)10 uncu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesine aykırı davrananlara ikibinbeşyüz Türk Lirası; birinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına beşbin Türk Lirası; dördüncü fıkrasındaki yükümlölöklere aykırı davrananlara hayvan başına ikibinbeşyüz Türk Lirası;

beşinci fıkrası uyarınca çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlara onbeşbin Türk Lirası; altıncı fıkrasına aykırı davrananlara onbeşbin Türk Lirası; sekizinci fıkrasına aykırı davrananlara hayvan başına üçbin Türk Lirası idarî para cezası.

g)11 inci maddenin birinci fıkrasındaki eğitim ile ilgili yasaklara aykırı davrananlara yirmibin Türk Lirası idarî para cezası.

h)12 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına onbin Türk Lirası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına yirmibin Türk Lirası idarî para cezası.

ı) 13 üncü maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı davrananlara hayvan başına onbin Türk Lirası; aykırı davranışların işletmelerce gösterilmesi hâlinde hayvan başına yirmibin Türk Lirası idarî para cezası.

j)14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (g), (h), (ı) ve (k) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına onbin Türk Lirası; (f) ve (l) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına otuzbin Türk Lirası; (d) bendine aykırı davrananlara onbin Türk Lirası; (n) bendine aykırı davrananlara hayvan başına onbin Türk Lirası idarî para cezası.

k)RTÜK'ün takibi sonucunda 20 nci maddeye aykırı hareket ettiği tespit edilen ulusal radyo ve televizyon kurum ve kuruluşlarına maddenin ihlal edildiği her ay için kırkbin Türk Lirası idarî para cezası.

l)21 inci maddeye aykırı hareket edenlere hayvan başına onbin Türk Lirası idarî para cezası.

m) 22 nci maddede belirtilen yükümlülüğe ve çıkarılacak yönetmelikte belirlenen hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına onbeşbin Türk Lirası idarî para cezası.

Madde ile düzenlenen idari para cezaları Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir idaresi Başkanlığı tarafından belirlenen yeniden değerlendirme oranına göre her yıl artırılır.

Maddede düzenlenen kabahatlerin veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak veya onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza iki kat artırılarak uygulanır.

Maddede düzenlenen kabahatlere konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.”

Fahrettin Yokuş

Dursun Ataş

Konya

Kayseri

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Zaten önerge yeterince uzun ve anlaşılır bir şekildeydi, gerekçeyi okutalım.

Gerekçe:

İdari para cezalarının artırılmış olması hayvanların daha iyi korunmasını temin etmek, hayvanlara karşı yapılan ihlallerle daha etkin mücadele etmek ve caydırıcılığı sağlamak açısından yeterli olmamıştır. Belirlenmiş olan para cezaları ne önleyici ne de caydırıcı değildir. Bununla birlikte birçok fiilin sadece para cezasıyla karşılık bulması hayvan hakları ya da hayvanların korumasıyla ne yazık ki bağdaşmamaktadır.

Ayrıca teklif, ilgili cezaların gelecek yıllarda hangi şartlarda uygulanacağını öngörmeyip bir muğlaklık yaratmıştır. Önergeyle cezalar artırılmakta ve bu cezaların her yıl yeniden değerlendirme oranında güncellenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. 6/7/2021

“MADDE 10- 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 28- Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlara aşağıdaki idari para cezaları verilir:

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (k) bendinin ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına binikiyüz Türk Lirası idari para cezası.

b) 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen hayvanların sahiplenilmesi ve bakımı ile ilgili yasaklara ve yükümlülükler uymayan ve alınması gereken önlemleri almayanlara hayvan başına bin Türk Lirası; üçüncü fıkrasına aykırı davranan işletme sahiplerine beşbin Türk Lirası idari para cezası.

c) 7 nci maddede yazılan cerrahi amaçlı müdahaleler ile ilgili hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına bin Türk Lirası idari para cezası.

d) Fiil suç teşkil etmediği takdirde, 8 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı, bir hayvan neslini yok edecek müdahalede bulunanlara hayvan başına otuzbeşbin Türk Lirası; ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarına uymayanlara hayvan başına dörtbinbeşyüz Türk Lirası idari para cezası.

e) 9 uncu maddede ve çıkarılacak yönetmeliklerinde belirtilen hususlara uymayanlara hayvan başına binikiyüz Türk Lirası; yetkisi olmadığı halde hayvan deneyi yapanlara hayvan başına dörtbinbeşyüz Türk Lira idari para cezası.

f) 10 uncu maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesine aykırı davrananlara beşyüz Türk Lirası; birinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı davrananlara hayvan başına binbeşyüz Türk Lirası, dördüncü fıkrasındaki yükümlülükler aykırı davrananlara hayvan başına beşyüz Türk Lirası; beşinci fıkrası uyarınca çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlara beşbin Türk Lirası; altıncı fıkrasına aykırı davrananlara üçbin Türk Lirası; sekizinci fıkrasına aykırı davrananlara hayvan başına bin Türk Lirası idari para cezası.

g) 11 inci maddenin birinci fıkrasındaki eğitim ile ilgili yasaklara aykırı davrananlara beşbinbeşyüz Türk Lirası idari para cezası.

h) 12 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına ikibinyüz Türk Lirası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere hayvan başına beşbinikiyüzelli Türk Lirası idari para cezası.

i) 13 üncü maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı davrananlara hayvan başına ikibinikiyüz Türk Lirası; aykırı davranışların işletmelerce gösterilmesi halinde hayvan başına beşbinbeşyüz Türk Lirası idari para cezası.

j) 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (g), (h), (ı) ve (k) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına binbeşyüz Türk Lirası; (f) ve (I) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına onbirbin Türk Lirası; (d) bendine aykırı davrananlara ikibin Türk Lirası; (n) bendine aykırı davrananlara hayvan başına ikibin Türk Lirası idari para cezası.

k) RTÜK'ün takibi sonucunda 20 nci maddeye aykırı hareket ettiği tespit edilen ulusal radyo ve televizyon kurum ve kuruluşlarına maddenin ihlal edildiği her ay için yirmibirbin Türk Lirası idari para cezası.

l) 21 inci maddeye aykırı hareket edenlere hayvan başına binbeşyüz Türk Lirası idari para cezası.

m) 22 inci maddede belirtilen yükümlülüğe ve çıkarılacak yönetmelikte belirlenen hükümlere aykırı davrananlara hayvan başına ikibinbeşyüz Türk Lirası idari para cezası.

n) Maddeye n) fıkrası eklenerek EK 2 MADDE'deki fiillere aykırı hareket edenler hakkında ikiyüzellibin Türk Lirası idari para cezası.

Maddede düzenlenen kabahatlerin veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri veya hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak veya onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza iki kat uygulanır.

Maddede düzenlenen kabahatlere konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Bu maddede yazılı idari para cezaları, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.”

Orhan Sarıbal

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Bursa

Adana

Tekirdağ

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Yani 2004 yılında yürürlüğe giren 5199’u, oradaki cezaları yenilemiş oluyoruz. E, bunlar da çözüm değil ama on yedi yıl geçmiş üzerinden. Cezalarla ne derece başarılı olabiliriz? Burada bir tane örnek var, 2004 yılında 7’nci maddede 150 lira öngörülen para cezası şimdi bin lira. Yani yapmak isteyen bin lirayı da verir yine bu fiiliyetleri yapabilir. O yüzden cezaların pek caydırıcı olmadığını söylüyoruz. Onun yerine, keşke alıkoyma olsa, hürriyetten alıkoyma yapabilirsek. Dün akşam da söyledim “kirleten öder” mantığıyla çevreyi batırdık, kirleten parayı ödedi, çevreyi batırmaya devam etti. Hâlbuki “kirleten cezalandırılır” mantığıyla cezaları para cezasından ziyade hapis cezasına çevirmekte fayda var diye düşünüyorum. Çok ağır cezalarda, örneğin hayvana tecavüz cezalarında... Kamuoyu da zaten bu konuda çok hassas. Yani görüyoruz, kolları, patileri kesilmiş köpekler, bunlar hakkında her şeyi düşünüyor insanlar, böyle ruh hâli olanların en azından birazcık içeride ıslah edilmesi lazım diye düşünüyorum.

HASAN KALYONCU (İzmir) - İdam!

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) - İdam demedim, o kadar da değil.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, 2004 yılında yürürlüğe giren yasada idari para cezalarının herhangi bir caydırıcılık içermediği... Ben Komisyon çalışmalarımıza atıf yapmak isterim, orada da hepimizin konuştuğu ve hemfikir olduğu düşünce de idari para cezaları kesiliyor ama idari para cezalarının tahsilat oranı çok düşük ve aslında kişilerin yaptığı yanına kâr kalıyor. Özellikle hayvanlara, kedi, köpeklere yapılan her türlü bu tür saldırılarda, kişi yaptığı her eziyet, hayvana karşı yaptığı can ve güvenliğine ilişkin -yaralama gibi- her türlü suçta aslında parayı ödemek zorunda bile kalmıyor. O nedenle, idari para cezalarının miktarına baktığımız zaman oldukça düşük ve tahsil kabiliyeti ve tahsil anlamında da ya da

o idari para cezasının bir yaptırıma dönüştürülmesinin de geçmiş tecrübelerimize dayandığımız zaman mümkün olmadığını apaçık ortadadır. Aslında gönül ister ki bu para cezaları yine Türk Ceza Kanunu'nda tanımlansın ve para cezasının ödenmemesi hâlinde bu para cezası Türk Ceza Kanunu'ndaki diğer para cezaları gibi günlüğü şu kadardan diyerek hapis cezasına tabi tutulabilsin. Yani para cezasının kişiler tarafından, failler tarafından ödenmemesi hâlinde de yaptırım olarak hapis cezasıyla tazyikinin sağlanabileceği bir sistemi keşke kurabilsek.

Ayrıca, bu para cezalarının -teklifte var diye düşünüyorum- her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılarak devam etmesi ama her şeyden önce bu idari para cezalarının yaptırıma dönüştürülmesi için, takibi için Bakanlığın ve Bakanlık temsilcilerinin ve taşra teşkilatlarının da ciddi bir takip ve çalışma içerisinde olması gerekiyor diye düşünüyorum. Tabii ki hayvanların can dostlarının güvenliğini, her türlü saldırıyı bu kanun teklifindeki işte 1.200 lira, 1000 lira gibi gerçekten günümüzün şartlarına baktığımız zaman çok düşük rakamlarla engellenebilmesi ve önlenebilmesi de mümkün değildir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Ancak, tabii şöyle: Ben hukukçu olmadığım için belki bir hukukçu fikir verebilir. Bu para cezaları ödenmediği takdirde icra takibiyle zaten hiç ödemezseniz sonunda hapse gidiyor.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Yok, ben aslen avukatım, anlatabilirim size.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – O zaman haddimizi aşmışız.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Peki, insanlarda yaralamanın karşılığı ne, cezası?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şöyle: Bizim yaptığımız çalışma ve sizlerin de bilgisi dâhilinde, Komisyon çalışması sırasında yaptığımız bütün görüşmelerde idari para cezalarının tahsili için yazılar yazılıyor ama idari para cezalarının tahsili kabiliyeti yok. Önce ben Sayın Başkanın sorusunu yanıtladıktan sonra... İcra takibinde hapis cezası olmaz, icra takibinde icraya haciz işlemi uygulamak için giderseniz, haciz işlemi uygulandığı sırada eğer kişi derse ki “Ben bunu 4 eşit taksitle ödemeyi taahhüt ediyorum.” O taahhütlerini yerine getirmedeği durumda taahhüdü ihlal suçu oluşturur, öbür türlü taahhütte bulunmazsa herhangi bir hapis cezası tazyiki mümkün değildir.

Yine, insan yaralamanın cezası nedir? İnsan yaralamanın cezası tabii ki Türk Ceza Kanunu'nda tanımlandığı şekilde hapis tazyiki, paraya çevrilmesi, ilk defa suç işliyorsa ve şöyle, kastı aşan yaralama ve nitelikli taksirli suçlar vardır, onlarda yaptırım çok daha büyüktür, örneğin alkollü iken kaza yapar ve bir kişinin yaralanmasına sebebiyet verirsiniz beş yıla yargılanırsınız ya da kırmızı ışıkta geçerek... Bunlar taksirin ağırlaştırılmış hâlleridir ve ciddi yaptırımlara bağlıdır ama taksiri aşan ya da kastı aşan fiiller dışında cezalar daha düşüktür, ancak orada da eğer para cezası ödenmez ise günlük hesabı bakımından hapse çevrilir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yani bunun ücretini isteyin, arada Hasan Hocam bizi kullanarak bedava öneriler alıyor.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Evet, danışmanlık ücretini ayrıca sizden tahsil ederiz sonra.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Yok, danışmanlık açısından değil de, insanlara olan kısmı göz önüne alıp hayvanlar açısından verilen cezaları da, benzer çünkü yaralamaysa yaralama yani insanlarda bu ne durumda, hayvanlara verilen durum ne? Bunu anlamak için sordum.

Anladınız değil mi?

ERKAN HABERAL (Ankara) – Anladım Hocam, anladım, bir konuşmam var aşağıda, yapıp geliyorum.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şöyle: İnsanlardaki hapis cezaları örneğin altı ay almışsa günlük 20 lirayla şu kadar arasında bir rakamdır yani altı aylık bir cezanın karşılığı bazen 300-400 bin lirayı bulabilecek rakamlar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 5199 sayılı Kanuna 28 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 28/A maddesi eklenmiştir.

“Suçlar

MADDE 28/A- Nesli yok olma tehlikesi altında olan bir hayvanı öldüren kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası; bir hayvan neslini yok eden kişi beş yıldan on yıla kadar hapis cezası

ile cezalandırılır.

12 nci madde kapsamındaki hayvan kesimleri ile 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlar dışında bir ev hayvanını veya evcil hayvanı kasten öldüren kişi altı aydan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Hayvanlarla cinsel ilişkide bulunan kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

14 üncü maddenin birinci fıkrasının (m) bendinde düzenlenen yasağa aykırı davranmak suretiyle bir ev hayvanına veya evcil hayvana işkence eden veya acımasız ve zalimce muamelede bulunan kişi altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

11 inci maddenin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi saklı kalmak üzere, hayvanları dövüştüren kişi üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Maddede düzenlenen suçların birden fazla hayvana karşı aynı anda işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Maddede düzenlenen suçların veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma demeği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak yahut onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Sahibi tarafından işlenen suçlar da dahil olmak üzere bu maddede belirtilen suçların işlenmesi halinde soruşturma yapılması Tarım ve Orman Bakanlığının il veya ilçe müdürlükleri tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğindedir. Suçüstü halinde ise soruşturma genel hükümlere göre yapılır. İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen suçların başka bir kişi tarafından sahipli hayvana karşı işlenmesi halinde hayvan sahibinin şikayeti üzerine de soruşturma yapılır.

Maddede düzenlenen suçlara konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ - 11’inci madde üzerinde 2 adet önerge vardır, önergeleri sırasıyla okutuyorum.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 11 – 5199 sayılı Kanuna 28 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 28/A maddesi eklenmiştir.

“Suçlar

MADDE 28/A – 1) Nesli yok olma tehlikesi altında olan bir hayvanı öldüren bir kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası; bir hayvan neslini yok eden kişi beş yıldan on yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

2) 12 nci madde kapsamındaki hayvan kesimleri ile 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlar dışında bir ev hayvanını, devletin korumasında olan hayvanı veya evcil hayvanı kasten öldüren kişi iki yıl bir aydan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Kasten öldürme suçu;

- a) Ateşli silah, patlayıcı madde ya da kimyasal madde kullanarak,
- b) Cinsel saldırı sonucu,
- c) Kesici ve delici aletle,
- d) Aç, susuz bırakarak veya boğarak,
- e) Dövüştürmek suretiyle
- f) Tek fiille birden fazla hayvanı öldürme,

g) Acımasızca, canavarca bir hisle veya eziyet çektirerek öldürme

suçun bu saiklerle işlenmesi halinde şikayet aranmaksızın verilecek ceza yarı oranında arttırılır.

3) 12 nci madde kapsamındaki hayvan kesimleri ile 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlar dışında bir ev hayvanını, devletin korumasında olan hayvanı veya evcil hayvanı kasten yaralayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Kasten yaralama suçu;

- a) Ateşli silah, patlayıcı madde ya da kimyasal madde kullanarak,
- b) Cinsel saldırı sonucu,
- c) Kesici ve delici aletle,
- d) Aç, susuz bırakarak veya boğarak,
- e) Dövüştürmek suretiyle,
- f) Tek fiille birden fazla hayvanı yaralama,

g) Acımasızca, canavarca bir hisle veya eziyet çektirerek yaralama

suçun bu saiklerle işlenmesi halinde şikayet aranmaksızın verilecek ceza yarı oranında arttırılır.

Hayvanlara cinsel istismarda bulunan kişi iki yıldan az olmamak üzere hapis ve hayvan başına 750 günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır.

14 üncü maddenin birinci fıkrasının (m) bendinde düzenlenen yasağa aykırı davranmak suretiyle bir ev hayvanına, devletin korumasında olan hayvana veya evcil hayvana işkence eden veya acımasız ve zalimce muamelede bulunan kişi iki yıldan az olmamak üzere hapis cezasıyla cezalandırılır.

Hayvanları dövüştüren kişi üç aydan iki yıla kadar hapis ve hayvan başına 500 günden az olmamak

üzere adli para cezasıyla cezalandırılır.

Maddede düzenlenen suçun mağduru hayvanın sahibi tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza ayrıca yarı oranında arttırılır.

Maddede düzenlenen suçların veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak yahut onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında arttırılır.

Sahibi tarafından işlenen suçlar da dahil olmak üzere bu maddede belirtilen suçların işlenmesi halinde soruşturma yapılması Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı olmaksızın yürütülür. Diğer hallerde ise soruşturma genel hükümlere göre yapılır.

Maddede düzenlenen suçlara konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.”

Fahrettin Yokuş

Dursun Ataş

Konya

Kayseri

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçeyi okutalım:

Gerekçe:

Hayvanlara karşı işlenen suçların niteliği kanunda açıkça belirtilmemiştir. Düzenleme bu hâliyle hayvanların daha iyi korunmasını temin etmek, hayvanlara karşı yapılan ihlallerle daha etkin mücadele etmek ve caydırıcılığı sağlamak açısından yeterli olmamıştır. Önerge ile suçlar artırılarak, kategorize edilmiştir. Teklif içine cinsel saldırı ve cinsel istismar terimleri eklenmiştir. Ayrıca soruşturma açılmasının cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı olmaksızın hükmü maddeye eklenmiştir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Orhan Sarıbal

Ayhan Barut

Okan Gaytancıoğlu

Bursa

Adana

Edirne

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

“MADDE 11 – 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 28/A maddesi eklenmiştir.

“Suçlar

Madde 28/A – Sahipli veya sahihsiz hayvanı kasten öldüren kişi üç yıl bir aydan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Kasten öldürme suçu nesli yok olma tehlikesi altında olan bir hayvana karşı işlenmesi durumunda dört yıl ile sekiz yıl arasında hapis cezasına çarptırılır. Bir hayvanın neslini yok eden kişi beş yıldan on yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

12 ncı madde kapsamındaki hayvan kesimleri ile 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlar dışında bir ev hayvanını veya evcil hayvanı kasten öldüren kişi altı aydan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Hayvanlara tecavüz eden kişi veya kişiler altı aydan üç yıla kadar hapis ve yüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır.

14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendine aykırı davrananlar üç yıl bir aydan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

14 üncü maddenin birinci fıkrasının (m) bendinde düzenlenen yasağa aykırı davranmak suretiyle bir ev hayvanına veya evcil hayvanına işkence eden veya acımasız ve zalimce muamelede bulunan kişi veya kişiler altı aydan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

11 inci maddenin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi saklı kalmak üzere, hayvanları dövüştüren kişi veya kişiler üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Maddede düzenlenen suçların birden fazla hayvana karşı aynı anda işlenmesi durumunda verilecek cezalar yarı oranında artırılır.

Hayvanlara karşı işlenen suçlarda hükmün geri bırakılması ve erteleme hükümleri uygulanmaz.

Maddede düzenlenen suçların veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri veya hayvanlara bakmak yahut onları korumakla görevlendirilen kişiler tarafından işlenmesi durumunda verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Sahibi tarafından işlenen suçlar da dahil olmak üzere bu maddede belirtilen suçların işlenmesi halinde Tarım ve Orman Bakanlığının il veya ilçe müdürlükleri tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğindedir. Suçüstü halinde ise soruşturma genel hükümlerine göre yapılır. İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen suçların başka bir kişi tarafından sahipli hayvana karşı işlenmesi halinde hayvan sahibinin şikayeti üzerine de soruşturma yapılır.

Maddede düzenlenen suçlara konu olan ve 24 üncü madde uyarınca el konulan kedi ve köpekler Bakanlıkça uygun görülen diğer hayvanlar koruma altına alınarak bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Gülizar Hanım.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle, bu maddede düzenlenen cezaların caydırıcılıktan çok uzak olduğunu açıkça ifade etmek isterim. Dün konuşmamda da bir örnek vermiştim, bugün benzer bir örnek seçim bölgem Denizli’den de geldi. Bir köpeğe apartman bodrumunda -ki Denizli’deki mesele bir arazideydi- tecavüzde bulunan şahsın -üstelik de suçüstü yapılmış- görüntüleri alınmış fakat şu an elini kolunu sallayarak sokaklarda dolaşmakta, herhangi bir yaptırım, herhangi bir gözetim altına dahi alınması söz konusu olmamıştır.

Şimdi, bu maddede belirlenen “üç ay” “altı ay” “bir yıl” “iki yıl” gibi cezalarda bir hukukçu olarak şunu açıkça ifade etmek isterim: Kişi, eğer Tarım ve Orman Bakanlığının taşra teşkilatı tarafından hakkında soruşturma açılması gerek görülür ve savcılığa suç duyurusunda bulunulur ise savcılık çağırarak, ifadesini alacak, yine sokakta ya da karakolda ifadesi alındıktan sonra elini kolunu sallayarak dolaşacak. Şimdi, mevcut hâl ile bunun arasında yaptırım ve caydırıcılık anlamında bir fark görmek çok da mümkün değil. O nedenle, bizler hep birlikte kabul ettiğimiz ve değerli kanun teklifi sahibi Sayın

Başkanımızın ve Serap Hanım'ın da ve buradaki birçok arkadaşın da imzası bulunan ve açık ve net bir şekilde de orada Sayın Mustafa Yel Vekilimiz tarafından ifade edildiği gibi hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını gerektirmeyecek ki Sayın Başkanın Komisyon raporlarında açık ve net ifadesi "iki yıl bir ay" şeklindedir, o dönem çünkü hükmün açıklanmasının geri bırakılması iki yıl bir ay, iki yılla sınırlıydı. Geçtiğimiz yıl pandemi döneminde infaz yasası üç yıla çıkmıştır ve artık üç yılın altındaki bu tür suçlarda herhangi bir şekilde caydırıcılık içermeyen ve hayvanlara karşı, o can dediğimiz, artık "mal değil" diye iddia ettiğiniz ama hâlâ bu kanun metninde mal olarak görüldüğü zihniyetinin hâkim olduğu ve bizim kanaat sahibi olduğumuz bu can dostlarımızın uğradığı her türlü saldırının -cinsel saldırı da dâhil olmak üzere, kasten öldürme de dâhil olmak üzere- failleri elini kolunu sallayarak yine sokaklarda dolaşmaya devam edecek.

Yine, dün, ben teklifin imza sahibi Sayın Mustafa Vekilimizle de konuştum; nesli yok olma tehlikesi altındaki bir hayvanı öldüren kişiden bahsediliyor, kasten öldüren kişiden, 12'nci maddede şu şu diyerek "bir ev hayvanını veya evcil hayvanı kasten öldüren kişi" olarak tanımlanıyor yani burada aslında sahipsiz hayvanlar yok. Deniyor ki "Sahipsiz hayvan ayrımını kaldırdık." Tanımlar bölümünde "sahipsiz hayvan" tanımı da hâlâ korunmuş durumda.

Yine, teklifin gerekçesinde -gerekçe kısmında bizim 11'inci maddede- ev hayvanı ve evcil hayvan tanımında "ev hayvanı", gerçek veya tüzel kişiler tarafından özellikle evde, iş yerlerinde ya da arazisinde özel ilgi ve refakat amacıyla muhafaza edilen, bakımı ve sorumluluğu sahiplerince üstlenilen her türlü hayvan şeklinde; 'evcil hayvan' ise insan tarafından kültüre alınmış ve eğitilmiş hayvanlar" deniliyor yani insan tarafından kültüre alınmamış, insanlar tarafından eğitilmemiş, sokaktaki popülasyonu da düşündüğümüz zaman, milyonlarca kedi ve köpek gibi hayvanlar veya başka sahipsiz hayvanların olduğunu düşündüğümüz zaman ve sahipsiz hayvan tanımı da hâlâ kanunda düzenlemeye devam edilmiş iken eğer biz bu yasaya, bu şekilde, buraya "sahipsiz hayvanlar" ibaresini de eklemesek bir yargıcın karşısına geçtiğinde yargıç "Bu hayvan sahipsiz hayvan, kanunda, gerekçesinde de bu tanımlanmamış durumda, o nedenle bu konuda bir cezai yaptırım uygulamaya gerek yoktur." diyecektir. Bu nedenle, bu maddeye sahipsiz hayvanlar kısmının, önergemizde olduğu gibi, mutlaka eklenmesini talep ediyoruz.

Yine, bu önergemizde olduğu gibi, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını ya da ertelemeye tabi olmayacak şekilde bir caydırıcı yaptırıma kavuşması hem can dostlarımız için hem de... Aslında, ben mesleğim gereğince çok fazla çocuk istismarı davalarına gönüllü bakmış, komisyonlarda görev almış bir hukukçu, avukat olarak çocuklarımıza yönelik bu tür saldırıları, şiddet, istismar saldırılarını gerçekleştirenlerin geçmişinde hayvanlara karşı benzer suçları işleme oranı yüzde 80-90'larda. Biz bu şekilde hem can dostlarımız hayvanları koruyacağız ama aynı zamanda da çocuklarımızı, kadınlarımızı bu tür saldırılardan, aslında kaynakta bu sorunu çözerek, kaynakta cezalandırarak da korumuş olacağız diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler.

Bir cümle ben söyleyeyim, sonra Mustafa Bey, size söz vereceğim, teknik bir şey bu çünkü.

Evcil hayvan, aslında çok daha üst bir kavramdır, insanlarla birlikte yaşamayı öğrenmiş, kültüre alınmış ama bir dönem sonra insanlarla birlikte yaşamaktan bir şekilde uzak kalmış ama onun yavruları da yine evcil hayvan olmaya devam ediyor. Yani sokaklara terk edilmiş olması onu evcil hayvan tanımından çıkarmıyor ama sahipsiz hayvanların da evcil hayvan olmadığını düşünmek doğru değil, onlar da evcil hayvan. Ev hayvanı, ilave olarak; sahiplenmişsiniz, evinizin, iş yerinizin bir yerinde bakıyorsunuz, onunla ilgileniyorsunuz, bu da ev hayvanı oluyor. Her ikisi de neticede evcil hayvan kavramının altında, bir kavram kargaşası olmasın diye söyledim.

Bir de; Mustafa Bey'in ilave etmek istediği bir şey var.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, tam da sizin dediğiniz şeyleri ben de söyleyecektim.

Burada bizim yorumumuz geniş bir yorum. “Ev hayvanı” dediğimiz zaman, zaten sahipli hayvan anlamaktayız. “Evcil hayvan” dediğimiz zaman da işte sokakta yaşayan bir hayvan da evcil hayvan. Dolayısıyla sahipsiz hayvanın da burada anlamını aynı şekilde geniş yorumladığımız zaman aynı sonuca varabiliyoruz.

Tabii, Sayın Gülizar Hanım'ın da söylediği “Acaba yarın öbür gün mahkemelerde böyle bir olayla karşılaşsak hâkim sahipsiz hayvan tanımını bunun dışında mı görür? Buna yorum farkı bırakmayalım.” diye bir uyarısı oldu. Bunu da arzu ederseniz, sahipsiz hayvanı da buraya ekleyebiliriz. Yani bunda da bizim bir karşı görüşümüz olmaz, onu da ifade edeyim.

Bunun yanı sıra, cezalarla ilgili, tabii çok tartışılan konulardan bir tanesi de bu. “Hükmün geriye bırakılacağı bir ceza sistemi getiriyorsunuz, o yüzden kimse hapis cezası almayacak.” diye bir eleştiri var, STK'lerde de muhalefet partilerinde de ama biz Adalet Bakanlığı yetkililerimizle görüşerek bunların hepsini çok titiz bir çalışmaya tabi tuttuk ve sonuçta şu ortaya çıktı: Bizim beşinci yargı paketimiz –şimdi dördüncü yargı paketi görüşülüyor malum Meclisimizde- inşallah Meclis açılır açılmaz ekim ayıyla birlikte gelecek ve beşinci yargı paketinde de infaz yasamızla ilgili bir değişiklik teklifi olacak ve artık alınan tüm cezaların -ister bir ay alın ister üç gün alın- mutlaka yarısı yatar hâle gelecek. Bu şekilde inşallah infaz sisteminde bir değişiklik düşünmekteyiz. Bu olduktan sonra da alınan cezalar ne kadar olursa olsun mutlaka içeride yatılacak, böyle bir kurgumuz var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, teşekkür ediyorum.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şimdi, ekliyor muyuz eklemiyor muyuz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeye bakacağız.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Eklenmedi.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Ama yine de şöyle bir şey yapalım Mustafa Bey...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Ama Genel Kurulda da görüşeceğiz ya...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Genel Kurul boyutu var. Yine, birlikte bu önergeyi veren arkadaşlarla ortak bir dil bulabilirsiniz...

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Bir ortak önerge verelim. Çalışırız, bu toplantıdan sonra da -birkaç konu var ki- çalışabileceğimiz konular var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tekrar ediyorum, bizce anlaşılmayan bir şey yok yani veteriner hekimler açısından, hayvan bilimiyle uğraşanlar açısından anlaşılmayan bir şey yok ama haklısınız, belki hukukta bir kargaşaya sebep olmaması için çalışılabilir.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Çalışabiliriz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şöyle: “Sahipsiz hayvan” tanımı kanunda duruyor, “evcil hayvan” tanımı da duruyor; ikisi farklı tanımlar. O nedenle “Tanımlar” bölümüne baktığı zaman, bu işin üzerine gitmek isteyen, bu işi kendine görev edinmiş duyarlı bir yargıç da baktığı zaman diyecek ki: “Sahipsiz hayvan” tanımı “evcil hayvan” tanımına girmiyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – “Hukukçulara bir kolaylık yapalım.” diyorsunuz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Evet, bence de.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Adalet Bakanlığı Temsilcimiz var, görüş ifade etmek istiyor.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ABUZER YAZICIOĞLU – Çok özür dilerim Sayın Başkanım, burada biraz kavram kargaşası var, küçük bir açıklama yapmak istiyordum.

Şimdi “Tanımlar” bölümünde “evcil hayvan” tanımında “sahipli” ya da “sahipsizlik” vurgusu yok. Az önce sizin de tam izah ettiğiniz gibi evcil hayvanda sahipli/sahipsiz olma hususu detaylandırılmamış maddede; bu kasıtlı yapılmış ve “sahipsiz hayvan” tanımında da özellikle “evcil hayvan” tanımı altında bir “sahipsiz hayvan” tanımı yapılmış. Şayet biz maddeye “sahipli hayvan” ibaresini eklersek ya da “sahipsiz hayvan” ibaresini eklersek o zaman sahipli hayvanı dışlamış oluruz, böyle bir kargaşa yaşanabilir. Çünkü gruplandırmalar farklı alanlarda yapılıyor yani hayvanlar bir “sahipli/sahipsiz” diye sınıflandırılıyor, bir de bundan bağımsız, aynı hayvanlar “evcil” ya da “yaban hayvanı” ya da “ev hayvanı” diye gruplandırılıyor. Şimdi, iki farklı grubu birbirine karıştırırsak yargının daha çok kafası karışır yani bir grup içerisinde seçim yaparak maddeyi daha net yazmaya çalışmak daha doğru olur kanaatindeyiz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tabii, biri sosyolojik bir tanımlamadır, biri ontolojik tanımlamadır; tamamen birbirinden farklı, taksonomik bir tanımlamadır. O yüzden, bu da takdir edersiniz ki haklı bir iddia. Bu sefer, iyi niyetli bir şey koymaya kalkarsanız sahipli/sahipsiz çıkarabilir hâkim, öbürünü aynı yaptırma tabi tutmayabilir. Buna, bir karışıklık varsa hâlâ...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – “Evcil hayvan” dendiği zaman zaten sahipli hayvanları “evcil hayvan” tanımı içerisinde tanımlamış ya da “ev hayvanı” tanımı içerisinde tanımlamış.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tamam.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Her evcil hayvan sahipli değil yalnız, sokak kedisi de evcil hayvan.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Vekilim, “ev hayvanı” tanımlanmış, ev hayvanı aynen Adalet Bakanlığı yetkilisi arkadaşımızın ifade ettiği gibi “sahipli hayvan” tanımıyla aynı. O yüzden bir kavram karmaşası yok yani “ev hayvanı” diyorsak sahipli hayvanı kapsıyor ama sahipsiz hayvanlara tanımda yer vermiş ve diyor ki: “Barınacak yeri olmayan veya sahibinin ya da koruyucusunun ev ve arazisinin sınırları dışına çıkan...” Yani terk edilen, hiç barınacak bir evi olmamış...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Onlar da evcil ama.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Hayır, bunu terminoloji açısından, veteriner hekimliği açısından sizler biliyorsunuz ama bunu ne vatandaş biliyor ne de bu davalara bakacak olan yargıçlar biliyor. Bilimsel bir tanımlama sizinki ama bilimsel tanımlama her zaman hukuk literatüründe aynı şekilde anlaşılmaz. Yani bir davaya bakan yargıç her defasında bir veteriner hekime başvurarak “Bu nedir? Bu terminoloji doğru mudur?” diye soramaz. O yüzden aleniyet gerekir hukukta ve hukuktaki her düzenlemenin alenen herkes tarafından anlaşılır olması gerekir. O nedenle, bence bunun üzerinde çalışılması ve Genel Kurula böyle inmesi önemli diye düşünüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Dursun Bey de Tarım ve Orman Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü.

Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DURSUN KELKİT – Sayın Başkanım, hem Abuzer Bey’e katkıda bulunmak hem de Sayın Vekilimle bu konuyu istişare etmek anlamında söz aldım.

Kanundaki, 5199’daki “sahipsiz hayvan” tanımı sahipsiz hayvanların evcil hayvan olduğunu

belirtiyor, açıkça var. Yani tanımı tekrar okuyabilirim ama bunların insan kültür ve eğitiminden geçmiş ama sahibi bulunmayan evcil hayvanlar olduğu... Sonra, ceza hukuku literatürü açısından baktığımızda, evcil hayvanları terk edenlere ya da bir şekilde, orada, kanunda öngörülen yaptırımları ihlal edenlere yaptırım uygulanacağına dair hüküm var. Yani orada yargıcın kafasının karışması ya da evcil hayvanların, daha doğrusu, “sahipsiz hayvan” olduğu için ceza verilemeyeceğine dair bir yargıya ulaşması fiziken çok mümkün değil gibi geliyor çünkü burada yapacağımız her ekleme ya da standart dışı birtakım ilaveler belki hukuk sisteminde çok da sıkıntıya yol açmış olabilecek.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ben yirmi yedi yıllık mesleki yaşamımda hâkimlerin maddeleri nasıl yorumladığını çok yakından takip ettiğim için Komisyonca...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Beyefendi de hukukçu yani.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Bu kanunların gerekçelerini mahkemeye delil olarak sunduğunuz zaman “Gerekçe beni bağlamaz, ben yazana bakarım.” der.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DURSUN KELKİT – Yok yok, tanımda açıkça “sahipsiz hayvan/evcil hayvan” olduğu belli olduğu için...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Bu nedenle, bunun çalışılması ve bu sorunun ileride daha büyük sıkıntılara yol açmaması için bence bunun düzenlenmesi gerekir. Çalışırız tekrar.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Olur.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

MADDE 12- 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Belediyelerin sorumluluğu

EK MADDE 1- Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmibeş bini aşan belediyeler, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.

Birinci fıkrada belirtilen hayvanlar, ilgili belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür. Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyeler ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürür. Rehabilit edilen hayvanlar Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydedilir. Rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, bakımevine getiren belediye tarafından öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.

Rehabilit edilmemiş sahipsiz köpekler, belediyelerce hayvan bakımevlerinde veya geçici ünitelerde kısırlaştırılarak veri tabanına kaydedilir. Geçici ünitelerde yapılan kısırlaştırmalar sonrasında, köpekler alındıkları ortama bırakılmadan önce sağlıklarına kavuşmaları için gerekli tedbirler alınır. Bakanlık da bu kapsamdaki köpeklerin kısırlaştırılmasına her türlü yardımda bulunur.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 12’nci madde üzerinde 2 adet önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “veya geçici ünitelerde” ibaresinin ve üçüncü fıkranın ikinci cümlesinin teklif metninden çıkarılmasını ve ikinci cümlelen ardından gelmek üzere “Bakanlık ve yerel yönetimler işbirliğinde kısırlaştırma seferberliği başlatılır” ibaresinin getirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dursun Ataş

Fahrettin Yokuş

Kayseri

Konya

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sayın Sıdalı, buyurun.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Teşekkür ederim Başkanım.

Gerçi bunun üzerinden dün çok kısa geçtik, siz de açıklamada bulundunuz, bunu biz ilk okuduğumuzda direkt “Mobil kısırlaştırma mı yani bu, hepimizin çok ciddi olarak karşısında durduğu mobil kısırlaştırma mı?” diye bir tereddüt geçirmiştik. Dolayısıyla bu konudaki açıklamalarınız son derece aydınlatıcı oldu yani burada sizin sözlerinizin faydası olduğunu düşünüyorum fakat şöyle bir endişemiz devam ediyor: Bu, geçici üniteler, tamam, bizim bildiğimiz o korkunç mobil kısırlaştırma yani köpekleri öldürüp veyahut da canlı canlı gömen üniteler değil ama yine de geçici ünitelerin riskleri var. Neden? Şimdi, bunlar geçici olduğuna göre gene mobil olacak ama kontrollü olacak, o bahsettiğimiz şey olmayacak, onun altını çizerek söylüyorum ama bir yerden bir yere taşıyacağız, geçici olarak tutacağız, sonrasında da onu alıp başka bir yere taşıyacağız. Dolayısıyla aslında bu hem popülasyon kontrolü anlamında hem de hayvan sağlığı açısından çok da sağlıklı bir uygulama olmayacak. Dolayısıyla bunu her şart altında, o olmadığını yani o mobil kısırlaştırma olmadığını bilerek ama yine de bu geçici ünitelerin faydadan çok zarar getirebileceği riskini düşünerek bunun bu kanun metninden çıkarılmasının uygun olacağını düşünüyorum.

Takdirlerinize sunuyorum. Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir cümle edeyim izin verirsiniz.

Dün de izah ettiğimiz gibi... Tabii, dün hiçbir şeyi izah etmeye imkân yoktu ve anlamaya da imkân yoktu. O yüzden bugün İlhami Özcan'ı bile arıyorum yani.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Bu da kayda giriyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – O yüzden orada pek anlaşılamamış olabilir. Burada asıl meramımız şudur: “Geçici barınak” dediği veya “geçici rehabilitasyon merkezi”, “kısırlaştırma ortamı” ne dersiniz deyin, bunların tamamına Tarım Bakanlığı kriterleri geliyor; bu, geçici olsa bile. Bu kriterlere göre taşınabilir, tekerleklerinin üzerinde gidip gelebilir mekânlardan bahsetmiyoruz. Bunlar neden oluyor biliyor musunuz? Bunu koymanın zorunluluğu da şuradan: Birçok belediyemiz, oradaki kalıcı bir mekânın sürdürülebilirliğini teknik ve personel açısından devam ettiremiyor. O yüzden, en azından diyoruz ki: Böyle bir mekân oluşturabilirlerse... Tabii, ben veteriner hekimim, isterim ki her belediye 1 tane, 2 tane, hatta 3 tane veteriner hekim, tekniker, personel çalıştırsın, istihdam da lazım bu ülkeye ama belediyelerimizin birçoğunun durumu da malum. Diyoruz ki: En azından bu barınak ortamlarını oluşturlarsa yer yer hizmet satın alabilirler. Bizim, her ilde, hemen hemen, neredeyse birçok ilçede de veteriner hekimler odamız var. Bunların birçoğu serbest klinisyenlik yapan insanlar ve hepsi veteriner hekim, aynı zamanda bu işleri sahada yapan insanlar fakat bunların kendilerinin böyle bir mekânı yok. Eğer bu “geçici” dediğimiz barınakları veya bu ortamları belediyeler hazırlarsa yer yer bunlardan hizmet alıp bu hizmetlerini devam ettirebilirler. Yani hiç yoktan daha iyi bir şey, gaye bu.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Ben de tam, net anlamak için, sonuçta yakında tekrar konuşacağız bunu...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Başkanım, şimdi, siz diyorsunuz ki: Bu belediyelerin bazıları bunu karşılayamaz. Biz bunun önünü açtığımız andan itibaren, o zaman, birçok karşılayabilecek belediyeye de aslında bir kolay çıkış veriyoruz. Dolayısıyla da bu, yayılması anlamında da engel

olacaktır. Belki bunu çok net tariflese de çünkü sizin tarifinizden ben gene anlamadım yani belediyeler binayı verecekler, ekipmanı verecekler ama eleman desteği mi alacaklar, yoksa binayı verecekler, ekipman olmayacak, eleman olmayacak, o ikisinin desteğini mi satın alacaklar? Bunu bir şekilde doğru düzenlersek sonrasında da ameliyattan sonra, kısırlaştırmadan sonra hayvanların nerede kalacağını, nasıl kalacağını da belirlememiz lazım çünkü eğer bu eleman desteğiyle eleman gidecek ama ameliyat olan hayvanın bir ay kadar dinlendirilmesi -saklanması on beş gün- veya saklanması gerekir. O süreç ne olacak? Yani biz bunları çok muğlak bıraktığımız andan itibaren aslında yeniden belki o korkunç mobil kısırlaştırma gibi değil ama yine de ona yakın bir sıkıntıyla karşı karşıya kalabiliriz. Bunun sorumluluğunu bence Komisyon olarak biz, Sayın Başkanım da ilk imzacı olarak almamalı diye düşünüyorum yani burayı netleştirmek çok önemli.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Şöyle ifade edebilir miyiz Sayın Başkanım?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Şimdi, tabii, bizim malum barınaklar ve bakımevlerinin yapılmasıyla ilgili fiziksel olarak bir süreye ihtiyacımız var ve kanun teklifinin ilerleyen maddelerinde de bir süre verdik belediyelere ki bu sürede tartışılabilir, onu daha sonra da görüşeceğiz. Bu bakımevleri ve barınaklar yapılana kadar bizim hemen kanun çıkar çıkmaz hızlı bir şekilde başlamamız lazım kısırlaştırma seferberliğine. Dolayısıyla, aradaki o farkı bizim bir şekilde -açığı- kapatmamız lazım.

Sayın Başkanımızın da dediği gibi Tarım ve Orman Bakanlığının koyduğu kriterlere uygun derhâl yerler yapılmasına ihtiyacımız var. Bunun kalıcı olması şart değil. Bizim, burada, bu yolu açmak adına, rahatlamak adına koyduğumuz bir madde. Bu, mobil kısırlaştırma olarak kesinlikle anlaşılmamalı. Bu barınak ve bakımevlerinden ayrıca da yapılabilecek, orada kısırlaştırma faaliyetlerine özellikle ayrılacak yerleri kastediyoruz. Bizim amacımız bu.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – O zaman ona bir zaman, sınır koysak nasılsa açılışla ilgili bir zaman sınırimız varsa böylece o da kapatılmış olur.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Yani o konulabilir belki ama...

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Yani “Şu tarihe kadar kapanmak üzere.” dersiniz o zaman bir endişeyi ortadan kaldırmış olursunuz. Onu açmayan belediyeler devam etmemiş olur, 2023, 2025 gibi tarihler belirlenirse.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Şöyle: Bunun bence zararı olmaz, yeter ki kriterleri iyi takip edebilelim. Yarın öbür gün de popülasyonun arttığı zamanlar olabilir, yerler olabilir. Bunun maddede durmasında hiçbir sakınca yok bence. Gerekli yerlerde hemen kurulabilecek, elimize bir salahiyet veriyor, bizi sınırlamıyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir cümle daha.

Şimdi, bir de biliyorsunuz gelecek maddelerde söylediği gibi var. Belli nüfus sayısının üzerindeki belediyelere süre tahdidi koyuyor ya ama altındaki belediyelerde bu yok. Bu söylediğinizden daha az nüfusa sahip belediyeler de yararlanabilir yani onlar için bir engel teşkil etmiyor. Belki böyle mekânları bunlar da kurabilirler. Hani diyelim ki kriterlere uygun ve koyduğumuz tahdide uygun 500 tane barınak yapıldı, belki küçük belediyelerimiz de kendinde kudret hissedendenler 100 tane, 200 tane de böyle yapacaklar. Büyükşehirlerden de hizmet alabilirler, tekrar veteriner hekim odalarından da hizmet alabilirler.

Buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şöyle: Öncelikle, biliyorsunuz “kısırlaştırma merkezi”

“geçici ünite” dediğimiz zaman herkesin aklına mobil üniteler geliyor. Buraya acaba “Geçici kısırlaştırma merkezleri kurulabilir.” desek bu kafa karışıklığını gidermiş olabilir miyiz?

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – “Geçici ünitelerde kısırlaştırarak” diyor zaten aynı anlam çıkıyor ama...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Yani “üniteler” dediğiniz zaman “mobil üniteler” diye hep zihinlerde yerleştiği için aslında kaygı da buradan kaynaklıyor. Bence yani terminolojik anlamda “geçici kısırlaştırma merkezi” ibaresi koymak o kafalardaki geçmişten kalan o kaygıları da ortadan kaldırmaya diye düşünüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

İlhami Özcan Aygun

Ayhan Barut

Orhan Sarıbal

Tekirdağ

Adana

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

MADDE 12 - 5199 sayılı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Belediyelerin Sorumluluğu

EK MADDE 1 - Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmibeş bini aşan belediyeler, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.

Bölgede yeterli, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvan sayısı olmadığı takdirde veya tek başına bütçeleri yetmeyen belediyeler her iki belediyenin uygun gördüğü birbirlerine mümkün oldukça en uygun mesafede hayvan bakımevleri kurabilirler.

Birinci fıkrada belirtilen hayvanlar, ilgili belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür. Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyeler ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürür. Rehabilite edilen hayvanlar Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydedilir. Rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, bakımevine getiren belediye tarafından öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.

Rehabilite edilmemiş sahipsiz köpekler, belediyelerce hayvan bakımevlerinde veya geçici ünitelerde kısırlaştırılarak veri tabanına kaydedilir. Geçici ünitelerde yapılan kısırlaştırmalar sonrasında, köpekler alındıkları ortama bırakılmadan önce sağlıklarına kavuşmaları için gerekli tedbirler alınır. Bakanlık da bu kapsamdaki köpeklerin kısırlaştırılmasına her türlü yardımda bulunur.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Evet, Okan Hocam, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi, bu maddeyle ilişkili tabii uygulamada çok sorunlarla karşılaşyoruz. Bildiğim bazı şeyler var yani bazı hayvanlar toplu hâlde bırakılıyor, ormanlara, kırsal alanlara bırakılıyor. Yani burada illa yirmi beş bin şartı getirilmemeli. Önemli olan burada paradır yani bütçeyi verebileceksek hayvanları taşıyabilmeliyiz, hayvanları geçici değil de kalıcı ünitelerde bile

taşıyabiliriz. Yani 2 ilçe arasında taşıma yapılabilir hatta 4 merkez arasında bir taşıma yapılabilir çünkü toplum bu yasayı bekliyor. Somut olarak ne diyeceksiniz? Yani somut olarak ne çıktı buradan? Somut olarak bence çok fazla bir şey çıkmıyor ama bir tanesi bu çıksın bari. Yani somut olarak denilsin ki: “Hayvanlar kısırlaştırılacak, bunun için de toplu hâlde taşınacak gerekirse.” Yani toplu hâlde taşınıp da bir orman köşesine ya da başka bildiğim şeyler var çünkü söyleyebilirim de. Bir ilçenin köpekleri, kedileri başka bir ilçeye bırakılıyor yani transfer ediliyor.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Tabii ki bu oluyor yani var, böyle şeyler yapıyor.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Var, var ama işte en azından “Toplu hâlde oraya götürdük, orada toplu kısırlaştırma yapılıyor.” denilsin. Somut olarak da burada bu kabul edildi, buna uymayan belediyelere cezalar verilecek ya da “Bütçesini verdik.” denilsin. Bunu yapabilmemizin çok zor olduğunu düşünmüyorum.

Bu konuda, bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak düşüncelerimiz bunlardır.

Teşekkür ediyorum.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Öbür ilçe de toplayıp geri bırakıyor.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Evet, işte öyle oluyor.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

MADDE 13 - 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2 - Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulması yasaktır.

Mevcut işletmeler, herhangi bir nedenle eksilen hayvan sayısını tamamlama ya da artırma, yeni şube açma gibi yollarla kapasite artırımına gidemez, üretim yapamaz, Bakanlığın izni olmadan işletme hakkını devredemez. Bu işletmelerin hayvanların etolojisine uygun olarak faaliyet göstermesini sağlayacak kriterler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede belirtilen yasaklara aykırı davrananlara hayvan başına yirmibeşbin Türk lirası idari para cezası verilir.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 13’üncü madde üzerinde 4 adet önerge vardır.

Okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 13 – 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2 – Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulması yasaktır.

Mevcut sirklerdeki hayvanlar türüne göre rehabilitasyon merkezlerine yerleştirilir. Mevcut deniz memelisi tesislerine faaliyetlerini sonlandırmak için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süre verilir. Bu tesisler, herhangi bir nedenle eksilen hayvan sayısını tamamlama ya da artırma, yeni şube açma gibi yollarla kapasite artırımına gidemez, üretim yapamaz. Bakanlığın izni olmadan işletme

hakkını devredemez. İlgili tesisler iki yıllık sürenin sonunda Bakanlığa bağlı kurulacak enstitülere devredilir.”

Dursun Ataş

Fahrettin Yokuş

Kayseri

Konya

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekeceyi okutuyorum:

Gerekece:

TBMM Hayvan Hakları Araştırma Komisyonunda tüm siyasi partilerin ortak görüşü neticesinde Komisyon Raporunda yer alan kara sirklerinin hiçbir çeşidinin kurulmasına ya da ülkeye girişine izin verilmemesi ve deniz memelileri gösteri ve terapi merkezlerinin faaliyetlerinin sonlandırılması kararının kanun teklifinde de yer alması amacıyla bu değişiklik teklifi verilmiştir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

“MADDE 13- 5199 sayılı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 2- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra hayvanların kullanıldığı kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulması ve hayvanlı kara sirklerinin ülkeye girişi yasaktır.

Mevcut işletmeler, herhangi bir nedenle eksilen hayvan sayısını tamamlama ya da artırma, yeni şube açma gibi yollarla kapasite artırımına gidemez, üretim yapamaz, Bakanlığın izni olmadan işletme hakkını devredemez. Bu işletmelerin hayvanların etolojisine uygun olarak göstermesini sağlayacak kriterler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede belirtilen yasaklara aykırı davrananlara hayvan başına yirmi beşbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

İşletmeler mevcut durumda işletmenin zarar ettiğini belgeleyerek veya kapatmak istediğinde işletmenin içinde yer alan hayvanları il hayvan koruma kurlunun belirlediği bedel üzerinden Bakanlığa hayvanlarını verebilir. Bakanlık, işletmenin kabul etmesi halinde bir ay içinde hayvanları gerekli kontrolleri yaptıktan sonra doğaya salma şartları oluştuğunda hayvanları doğal yaşam alanlarına bırakır.”

İlhami Özcan Aygun

Ayhan Barut

Orhan Sarıbal

Tekirdağ

Adana

Bursa

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Kim konuşacak?

Gülizar Hanım, buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Öncelikle, tabii ki kara ve su sirklerinin yasaklanması olumlu bir gelişme. Komisyonumuzda da bu konuda görüş birliğine vardığımızı ifade etmek isterim

ancak burada bir eksiklik olduğunu düşünüyoruz. Bu eksiklik de hayvan kullanılan kara sirklerinin yurt dışından ülkeye girişinin yasaklanması yönünde bir düzenleme olması gerekir. Bu teklifte, yurt dışından kara sirklerinin, hayvanların kullanıldığı kara sirklerinin girişinde herhangi bir yasak getirilmiş durumda değil. O nedenle maddeye bunun da eklenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Yine yunuslarla ilgili, özellikle yunus parklarıyla ilgili şunu ifade etmek isterim: Bir yunusun bedelinin yaklaşık 1 milyon lira civarında olduğu ifade ediliyor, ben o konuda çok net bilgi sahibi değilim, bize verilen bilgi ama 25 bin lira gerçekten o yunus parklarının bulunduğu otellerdeki bir gecelik, iki gecelik konaklama parası neredeyse. O nedenle biz öncelikle yurt dışından kara sirklerinin, hayvanlarla gösteri yapan kara sirklerinin yurda girişinin yasaklanmasını ve bu 25 bin liranın da 250 bin liraya çıkartılması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Yeni Madde-5199 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 3- Bu kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (n) bendine aykırı davranışlar on yıl boyunca hayvan sahiplenemezler.”

Fahrettin Yokuş

Dursun Ataş

Konya

Kayseri

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Gerekçe okunsun.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Ev hayvanını bir kere terk etmiş olanların bu eylemlerini sonraki hayvanlarda da tekrarlama olasılığının yüksek olduğu bilinmektedir. Bu teklifle hayvanların yaşadıkları mağduriyetlerin azaltılması ve hayvanların terki konusunda caydırıcılığın artırılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Yeni Madde - 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Ek Madde 4- Hayvan sahipliği belgelerinden, ruhsata tabi ırkların ruhsat bedellerinden, kesilen idari para cezaları ve yapılacak olan bağışlardan elde edilecek gelirler hayvan refahı fonunda toplanır. Bu fonun gelirleri sorumlu oldukları hayvan sayısı gözetilerek, popülasyon kontrolü, tesis yönetimleri ve personel eğitimleri için gerekli bütçeye göre oranlı şekilde altı ayda bir belediyelere aktarılır.

Fahrettin Yokuş

Dursun Ataş

Konya

Kayseri

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Dursun Bey.

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Başkanım, paradan bahsediyoruz, imkânlardan bahsediyoruz. Sonuçta ben de Belediye Başkanlığı yaptım ve bu sorunu temelden çok iyi bilen biriyim, burada Komisyonun başından beri çok da söz alıp konuşmadım ama sivil toplum örgütlerini dinledik, diğer Komisyonunda beş ay boyunca çalışan arkadaşlarımızı dinledik ama şu boyutunu çok iyi biliyorum ki: Bu işlerin tamamen yapılabilmesi için, düzgün yapılabilmesi için bir fona ve bütçeye ihtiyaç var. Anadolu'daki birçok belediyemizin gerçekten bu söylediklerimizin çoğunu yapacak bütçesi de yok, önceliği de bu değil. Yani biz burada neyi tasarlırsak tasarlayalım oradaki belediyelerin önceliği o beldenin, ilçenin önce insanına hizmet etmek, hayvanlara siz burada ne kadar “can dostumuz” dersiniz deyin, orada öncelikle geçim kaynağı olarak bakılıyor, arkasından öyle bakılıyor. O yüzden oraya böyle bir fon yaratıp da o belediyelere aktarmadığımız sürece bu kanunlar sadece yazılı olarak burada kalır, oraya bir fon yaratmak gerekiyor. En azından, bu kesilen cezaları bir fonda biriktirerek bu işleri yapacak belediyelerdir, Tarım Bakanlığının belli bölümleridir. Ki her nerelere yetki ve göre vereceksek onlara bu paraların aktarılması gerekiyor, o manada verilmiş bir önerge. Genel Kurulda da bunun üzerinde duracağız ama arkadaşlarımız bunu bilsin ki burada, Çankaya’da veya İstanbul’un herhangi bir ilçesinde, Ankara’da uygulandığı gibi uygulanmıyor Anadolu’nun birçok ilçesinde; Öncelik insan kaynaklıdır, oradaki insanlar, oradaki belediyeler daha kendi insanların sorunlarını çözemezken bu tür sorunlara emin olun ki sadece günah savmak için, yapıyormuş görünmek için katılıyorlar veya öyle bir gösteri içindeler, onun için o belediyelere fon yaratmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

MADDE 14- 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (I) bendi uyarınca, tehlike arz eden hayvanların belirlenmesine ilişkin Bakanlıkça yapılacak düzenleme yürürlüğe konuluncaya kadar; Pitbull Terrier, Japanese Tosa, Dogo Argentino, Fila Brasileiro türlerini veya bunların melezlerini üreten, sahiplenilen, sahiplendiren, barındıran, besleyen, takas eden, sergileyen, hediye eden ve bunların ülkemize girişini, satışı ve reklamını yapana hayvan başına onbirbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu hayvanlara el konulur ve bu hayvanlar belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Birinci fıkra kapsamına giren hayvanları bu madde yürürlüğe girinceye kadar sahiplenmiş olanlardan, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı aylık süre içinde hayvanlarını kısırlaştıran ve buna dair belgeyle birlikte Bakanlığa başvurarak veri tabanına kayıt ettirenler hakkında, birinci fıkrada veya 28 inci maddenin birinci fıkrasının (j) bendinde öngörülen idari yaptırım hükümleri uygulanmaz. Kısırlaştırma işlemi için maddenin yürürlüğe girmesinden önce gebe kalmış hayvanların doğum yapması, yavruların dört aylık olması beklenir. Bu hayvanların ölümü halinde Bakanlığa bilgi verilir ve kayıttan düşürülür.

Kısırlaştırılan ve kayıt altına alınan bu hayvanlar kayıt belgesiz, ağızlıksız ve tasmasız olarak dolaştırılamaz, halkın yoğun olarak bulunduğu yerler ile çocuk oyun alanları ve parklarına sokulamaz. Ağızlık ve tasma zorunluluğu ile halkın yoğun olarak bulunduğu yerlere ve çocuk oyun alanları ve parklarına girme yasağı maddenin yürürlüğe girmesiyle birlikte uygulanmaya başlanır. Bu fıkra

hükümlerine aykırı hareket edenlere, onbirbin Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu fıkra da belirtilen yasaklara aykırılığın tekrarı halinde, idari para cezası ile birlikte hayvanlara el konulur ve hayvan, konulabileceği bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Bu madde kapsamında hayvan sahibi olanlar, hayvanlarını en yakın bakımevine bırakabilirler. Bu hayvanların sokağa terki halinde otuzbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

Yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan bakımevleri, bu madde uyarınca teslim edilen hayvanları kabul etmek zorundadır.

Bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 14’üncü maddede 2 adet önerge vardır, okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

“MADDE 14- 5199 sayılı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (I) bendi uyarınca, tehlike arz eden hayvanların belirlenmesine ilişkin Bakanlıkça yapılan düzenleme yürürlüğe konuluncaya kadar; Pitbull Terrier, Japanese Tosa, Dogo Argentino, Fila Brasileiro türlerini veya bunların melezlerini üreten, sahiplenilen, sahiplendiren, barındıran, besleyen, takas eden, sergileyen, hediye eden ve bunları ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapana hayvan başına onbirbin Türk lirası idari para cezası verilir. Bu hayvanlara el konulur ve hayvanlar belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Birinci fıkranın kapsamına giren hayvanları bu madde yürürlüğe girinceye kadar sahiplenmiş olanlardan, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı aylık süre içinde hayvanlarını kısırlaştıran ve buna dair belgeyle birlikte Bakanlığa başvurarak veri tabanına kayıt ettirenler hakkında, birinci fıkra da ve 28 inci maddenin birinci fıkrasının (j) bendinde öngörülen idari yaptırım hükümleri uygulanmaz. Kısırlaştırma işlemi için maddenin yürürlüğe girmesinden önce gebe kalmış hayvanların doğum yapması, yavruların dört aylık olması beklenir. Bu hayvanların ölümü halinde Bakanlığa bilgi verilir ve kayıttan düşürülür.

Kısırlaştırılan ve kayıt altına alınan bu hayvanlar kayıt belgesiz, ağızlıksız ve tasmasız olarak dolaştırılamaz, halkın yoğun olarak bulunduğu yerler ile çocuk oyun alanları ve parklarına sokulamaz. Ağızlık ve tasma zorunluluğu ile halkın yoğun olarak bulunduğu yerlere ve çocuk oyun alanları ve parklarına girme yasağı maddenin yürürlüğe girmesiyle birlikte uygulanmaya başlanır. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenlere, onbirbin Türk lirası idari para cezası verilir. Bu fıkra da belirtilen yasaklara aykırılığın tekrarı halinde, ikinci kez idari para cezası ile birlikte hayvanlara el konulur ve hayvan, konulabileceği bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

Bu madde kapsamında hayvan sahibi olanlar, hayvanlarını en yakın bakımevine bırakabilirler. Bu hayvanların sokağa terki halinde otuzbin Türk lirası idari para cezası verilir.

Yerel yönetimler tarafından kurulan hayvan bakımevleri, bu madde uyarınca teslim edilen hayvanları kabul etmek zorundadır.

Bu kanun uyarınca çıkarılacak yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.”

Orhan Sarıbal

Ayhan Barut

Okan Gaytancıoğlu

Bursa

Adana

Edirne

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Kim konuşacak efendim?

Buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi, “Tehlikeli ırk yoktur, tehlikeli insan vardır.” cümlesine bir örnek vermek istiyorum. Küçük bir kedimiz var, çok küçük, daha 3 aylık falandı; kedisinin tırnaklarını kestirmek için götürdüm veterinerine, bir de aşılarını yaptırmak için, veteriner tutamadı. Şimdi, bu hayvan tehlikeli mi? “Bu çok ilginç bir hayvan.” dedi. O sizin giydiğiniz eldivenlerden giydi, ona rağmen tutamadı.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Panter gibi ses çıkarıyordur.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Aynen, panter, aynen öyle.

Yani şimdi, dolayısıyla, bu ırkları nasıl tespit edeceğiz? Bir kinoloji bölümü yok. Dolayısıyla, bunların mevcut sosyal hayatla uyumlu olabilenlerin sahiplendirilmesi gerektiğini biz şey yapıyoruz. Yani, dolayısıyla, bizim görüşümüz kısaca budur Hocam.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Sayın Gaytancıoğlu, teşekkür ediyorum.

Bu kinolojiyle alakalı bir iki cümle müsaade ederseniz ben de söyleyeyim şimdi, hocam da buradayken. Bizim bu 1980’den sonra çıkan Anayasa’da veteriner hekimlerin önceden yapılmakta olan uzmanlık hakları bir şekilde ellerinden alındı. Dolayısıyla, 1984’e kadar Ankara Üniversitesinin bünyesinde veteriner hekimler aynı tıpçılar gibi uzmanlık eğitimleri alırken ve ülkemizin lazım olduğu zamanda ihtiyaçlarına karşılık verebilecek kadar sayıda ve donanımda uzman veteriner hekim varken o günden bugüne bu eğitim şu anda Türkiye’de yapılamıyor. Ben milletvekilliğim ara döneminde Bakanlıkta da bulundum bir dönem, biz bu uzmanlık eğitimini yeniden başlatmakla alakalı ciddi bir gayret sarf ettik ve yönetmelik yayınlandı. Şimdi, nasıl ve nerede yapılacağıyla alakalı son aşaması -ki muhtemelen yine Ankara Üniversitesi, tecrübesi ve donanımı da var- yakın zamanda başlayacak. Buradaki en önemli belki bilim dallarından bir tanesinin de kinoloji olmasıyla alakalı gayretimiz var. Türkiye’de hakikaten sizin de dediğiniz gibi bu alanda kendi gayretleriyle ve kendi özverileriyle bazı bilgilere sahip olan ve bunu sahada uygulayan çok az sayıda insan var, dolayısıyla bunların eliyle yürüyebilecek bir şey değil, bu manada uzman yetiştirmeye ihtiyaç var. Ben bunu da bir şekilde kendi arkamıza bir güç olarak, bunun gibi birçok alanda aşıda, virolojide, mikrobiyolojide ihtiyacımız olan... Bakın, burada övünerek de söylemem lazım, Türkiye’de şu anda aşığı veteriner hekimler üretiyor yani bizim şu andaki Covid-19 aşısının, bütün ekiplerin başındakiler veteriner hekimlerdir. Bu, şundan kaynaklanıyor: Bizde viroloji bölümü çok eskidir yani tıplarda viroloji bölümleri daha yeni yenidir ama veteriner hekimliğinin bu konuda yüz yıllık bir geçmişi vardır ve bütün tıp fakültelerindeki bugüne kadar, yeni yeni tıptan mezun olanlar ama çoğu veteriner hekimdir. Yani bir emek var zamanında, bu emeğin bir karşılığı olarak ortaya çıkıyor. O yüzden bu kazanımlarımızı en azından kaybetmemek veyahut da yeniden canlandırmak için buna ihtiyaç olduğu ortada ve bu kinoloji de bunlardan bir tanesi, inşallah bunun önünü açacağız.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Dursun Ataş

Konya

Kayseri

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Gerekçe...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Hayvanları korumayı ve kollamayı, güvende tutmayı amaçladığı gerekçelendirilen bu teklif metninde belirli bir hayvan ırkına yönelik doğuştan suçlu tanımlaması getirilmesi ve bu hayvanlara yönelik belirtilen önlem ve tedbirler kanunun amacıyla çelişkiye düşmektedir. Bu madde hayvanları korumayı amaçlamamaktadır. Madde, teklif metninden çıkarılmalıdır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

MADDE 15- 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmişbeş bini aşan belediyeler 31/12/2023, diğer belediyeler ise 31/12/2025 tarihine kadar ek I inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.

Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkra gereğince hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.

Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını en geç 31/12/2022 tarihine kadar dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldirmek zorundadır.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 15'inci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 15- 5199 sayılı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

‘GEÇİCİ MADDE 4- Büyükşehir belediyeleri ve nüfusu yetmişbeş bini aşan il belediyeler 31/12/2023, diğer belediyeler ise 31/12/2025 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.

Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkra gereğince hayvan bakımevlerini kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde 5'i oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde 3 olarak uygulanır. Bu fıkra uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz.

Kedi ve köpek sahipleri, hayvanlarını en geç 31/12/2022 tarihine kadar dijital kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldirmek zorundadır.”

Orhan Sarıbal
Bursa
İbrahim Özden Kaboğlu
İstanbul

Okan Gaytancıoğlu
Edirne
Ayhan Barut
Adana

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, biraz önce değindiğiniz konuya, bize hatırlatma yaptığınız konuya değinmek istiyorum. Evet, 80’li yıllardaki tartışmayı hatırlar gibiyim, hatırlıyorum. Bu konuyu sizinle ayrıca görüşmek isterim tabii ki hani nasıl bir hukuki katkıda bulunabileceğime dair.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ancak, sizin dile getirdiğiniz bu sorunla bir kez daha şunu anlıyoruz: Gerçekten anayasa yapımı ve yasa yapımı çok önemli. Yani yasa yapılırken, norm konurken bilimin sesini, bilimin verilerini mutlaka dinlememiz gerekir yoksa hani “Ben yaptım, ben kuralı koydum.” biçiminde bir yaklaşımla kural konulamayacağına çok somut bir göstergesi, kanıtı; bu bakımdan, bu sorunu dile getirmeniz iyi oldu. Umarım birlikte buna bir çözüm üretiriz.

İkinci ön sorun -ben diğer işlerim nedeniyle gecikmeli olarak geldim- 11’inci maddeyi bir tür yeniden görüşmeye, müzakereye almış olmanız çok memnuniyet verici, “Nesli yok olma tehlikesi altında olan bir hayvanı öldüren kişi...”yle başlayan madde. Bu madde üzerinde benim de çok sayıda kaygım ve önerim var onun içeriğinin iyileştirilmesi için. Bu bakımdan, bu maddenin yeniden görüşülmesine her türlü katkı vermeye hazır olduğumu belirtmek isterim.

15’inci maddeye gelince, esas, ana maddeye, bizim önerilerimiz doğrultusunda bir iki ekleme yapacak olursam, burada tabii, bu görevin belediyelere verilmiş olması kuşkusuz anlaşılır bir husustur fakat burada şu iki açılımı yapmak gerekir 15’inci madde konusunda: Giderler bakımından merkezî bütçeden de bir pay ayrılması, şu çelişkiye temas ederek -böyle bir çelişkinin varlığı nedeniyle bu öneride bulunmuyorum sadece- genellikle yasa çalışmalarında Anayasa madde 127’ye karşın yerelin yetkilerinin merkeze kaydırıldığına tanık olmaktayız özellikle bu yasama döneminde ama burada ise nedense sadece bu yük belediyelere yüklenmiş bulunuyor, oysa maddi bakımdan aslında bu görüşmekte olduğumuz hayvan haklarıyla ilgili yasa, aynı zamanda bir ulusal politika oluşturmayı amaçlayan bir yasa. O bakımdan bunu tümüyle merkezî bütçeden ayrı düşünmemiz yerinde değil; özellikle, daha genel olarak eğitim hakkını, hayvan hakları perspektifinde eğitimi de göz önüne aldığımız zaman. Bu nedenle burada bir merkezî bütçe payının da öngörülmesinin yanı sıra kuşkusuz tek yanlı bakış söz konusu olmadığı için, yine belediyeyi tıpkı merkezî yönetimden tümüyle ayrı düşünmediğimiz gibi, bu konuda çok sayıda sivil toplum örgütü hayvan haklarının korunmasına yönelik çalışmalar gösterdiğine göre onlara da en azından bu sürece katkı, bu süreci izleme ve denetleme görevini vermemiz yararlı olacaktır diye düşünüyorum ve bu konuda bizim önergemiz çerçevesinde bu maddenin iyileştirilmesinin bu yasanın amacına uygun düşeceğini düşünüyorum.

Benim eksik bıraktığım husus varsa Gülizar Hanım, lütfen...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim Hocam.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

16’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 5199 sayılı Kanunun;

a) 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “usul ve esasları,” ibaresi “usul ve esasları ile burada çalışan personelin niteliğine ilişkin hususlar” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ve 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “ve süs” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

c) 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve altıncı fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Bakanlıkça” şeklinde değiştirilmiştir.

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 151 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ– 16’ncı madde üzerinde 2 adet önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 16’ncı maddesinin (b) bendine aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

8’inci maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sahipli/sahipsiz kedi-köpekler üzerine klinik çalışmalar, bilimsel çalışmalar dâhil hiçbir şart ve gerekleyle deneysel çalışma yapılamaz.

Orhan Sarıbal

Okan Gaytancıoğlu

Ayhan Barut

Bursa

Edirne

Adana

İlhami Özcan Aygun

Gülizar Biçer Karaca

Tekirdağ

Denizli

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Gülizar Hanım, buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, dün de bu konu üzerine çok konuşuldu. 2004 yılında “devrim” olarak ifade edilen, hayvan gönüllüleri ve hayvan hakları savunucuları tarafından “devrim” olarak addedilen yasada bu yasaklanmıştı biliyorsunuz ya da bunun mümkün olmayacağı ifade edilmişti ancak, hemen akabinde çıkartılan bir yönetmelikle de sokak hayvanları kedi, köpek üzerinde deney yapılması konusu çok yaygın bir şekilde kullanılmaya başlandı. Bizim elimizde bu konuda birçok rapor var ya da yapılan çalışmalar var ve sokak hayvanları kedi, köpekler üzerinde, sahipli ya da sahipsiz bu tür hayvanlar üzerinde izinsiz çok ciddi deneylerin yapıldığı ve ciddi miktarda da bu hayvanların deneylerde kullanıldığı ifade edilmektedir. Biz bu önergeyi vererek bir canlının canına kastedecek bu tür izinsiz ve kontrol dışı deneylerin engellenmesini hedefliyoruz, önergemizin amacı budur.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

“MADDE 16- 5199 sayılı Kanunun

a)6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “usul ve esasları,” ibaresi “usul ve esasları ile burada çalışan personelin niteliğine ilişkin hususlar” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ve 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “ve süs” ibareleri metninden çıkarılmıştır.

c)9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve altıncı fıkrasında yer alan Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca” ibaresi “Tarım ve Orman Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

26/9/2004 tarihli 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 151 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Orhan Sarıbal

Ayhan Barut

Okan Gaytancıoğlu

Bursa

Adana

Edirne

İlhami Özcan Aygun

Gülizar Biçer Karaca

Tekirdağ

Denizli

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Kim konuşacak efendim?

Gülizar Hanım, buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Öncelikle, önergemizin gerekçesinde de açıkça ifade ettiğimiz gibi yapılan bu düzenlemelerin öncelikle gerekçede ifade edildiği şekilde düzenlenmesi talebimizdir. Tabii ki “Haklı bir neden olmaksızın sahipli hayvanları öldüren kişi...” ve benzeri cümlelerin yürürlükten kaldırılması evet doğrudur ancak 28-a maddesindeki düzenlemelerin daha da yaptırıma kavuşması önemlidir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16’ncı madde kabul edilmiştir.

Şimdi toplantımız devam ederken 12’nci maddeyle alakalı bir önerge geldi.

12’nci maddeyi tekrar görüşmeyi teklif ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde üzerinde görüşme kabul edildi.

MADDE 12- 5199 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Belediyelerin sorumluluğu

EK MADDE 1- Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmibeş bini aşan belediyeler, sahihsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.

Birinci fıkrada belirtilen hayvanlar, ilgili belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür. Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyeler ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürür. Rehabilitate edilen hayvanlar Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydedilir. Rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, bakımevine getiren belediye tarafından öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.

Rehabilitate edilmemiş sahihsiz köpekler, belediyelerce hayvan bakımevlerinde veya geçici

ünitelerde kısırlaştırılarak veri tabanına kaydedilir. Geçici ünitelerde yapılan kısırlaştırmalar sonrasında, köpekler alındıkları ortama bırakılmadan önce sağlıklarına kavuşmaları için gerekli tedbirler alınır. Bakanlık da bu kapsamdaki köpeklerin kısırlaştırılmasına her türlü yardımda bulunur.”

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Şimdi 12’nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesi ile 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu’na eklenen Ek Madde 1’in birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “yirmibeş bini aşan” ibaresinden sonra gelmek üzere “büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ebubekir Bal

Salim Civitcioğlu

Hüseyin Şanverdi

Diyarbakır

Çankırı

Hatay

Gerekçe:

Teklifte bakımevi kurma mecburiyeti nüfusu 25 binin üzerinde olan belediyelere görev olarak verilmekte ve bütçelerinden kaynak ayırma zorunluluğu getirilmektedir. Bakımevi kuracak belediyeler arasında nüfusu 25 binin üzerinde olan büyükşehir ilçe belediyelerinin de açıkça belirtilmesi, uygulamada karşılaşılabilecek tereddütleri giderecektir.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

MADDE 17- Bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesiyle 5199 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen hüküm, yayımı tarihinden bir yıl sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 17’nci madde üzerinde 2 adet önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

‘MADDE 17 - Bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesiyle 5199 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen hüküm yayımı tarihinden üç ay sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.”

Fahrettin Yokuş

Dursun Ataş

Konya

Kayseri

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Dursun Bey, buyurun.

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Bu İYİ Parti olarak bizim verdiğimiz son önerge; bu madde üzerinde değil geneli olarak da konuşmak istiyorum.

Şimdi, bu maddeye geldiğimizde bir yılı üç aylık süreye çekmek istiyoruz ki daha hızlı bir şekilde hayvanların daha fazla sıkıntı çekmesini önlemek adına.

Ama ben şunu söyleyeceğim: Şu ana kadar verdiğimiz önergeler tabii Komisyonunda kabul edilmedi, diğer partiler de muhalefet partilerinin tamamı da bu kanuna destek vermek amacıyla buradalar ve dünden bu yana da siz bunları görüyorsunuz. Bizden daha çok hayvanseverler, hayvan hakları koruyucuları muhalefet etti; dün onların muhalefetini görünce herhâlde bizim muhalefetimize dua etmişinizdir, onu da belirlemek isterim.

Burada yapmaya çalıştığımız şu: Bundan önce bir komisyon kuruldu ve komisyon da beş ay süreyle çalıştı. Bu süre içerisinde de arkadaşlarımız konuya çok daha vâkıf oldular, herkesle görüştüler. Orada 50-55 maddelik bir yasadan bahsedildi, şimdi buraya gelen yasa teklifi de 18 madde civarında. Burada eksik kalan kısımları tamamlama adına katkı sunmaya çalıştık. Burada bazı şeyler gerçekleşmedi ama herkesin kafasında bizim ne yapmaya çalıştığımız, kanunun ne olduğu oturdu üç aşağı beş yukarı. Burada sadece niyetimiz, bu yasaya katkı sunmak ve bütün kesimleri memnun edebilecek şekilde bu yasanın çıkmasını sağlamak. Bu yasayı Meclise getirmek bile yıllar sonra güzel bir adım, onun için emeği geçen herkese teşekkür ediyorum ama burada verdiğimiz teklifleri en azından Komisyondan sonra ilgili arkadaşlarımız bakar da, Genel Kurula geldiğinde “Şu da olabilir.” dediğimiz eksik kalmamasın, üç yıl sonra, iki yıl sonra tekrar getirelim diyemeyeceğimiz pozisyona getirirsek bizim de katkımızla, biz derken bütün muhalefetten bahsediyoruz, oy birliğiyle çıkan güzel bir yasa olacaktır diye düşünüyorum.

Ben hepinize teşekkür ediyorum, iki gündür burada güzel bir mesai harcadı, emek verildi. En iyi şekilde çıksın istiyoruz; Cumhuriyet Halk Partisinin de HDP’nin de bizim de Milliyetçi Hareket Partisinin de AK PARTİ’nin de istediği güzel bir yasa oluşsun burada, tüm toplumu memnun etsin istiyoruz.

Şimdiden hayırlı uğurlu olsun diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim Dursun Bey.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tarım, Orman ve Köyüşleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3727) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Okan Gaytancıoğlu

Edirne

MADDE 17- Yürürlük maddesidir. İlk bütçe yılında yürürlüğe girer.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Buyurun...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bu da bizim son önergemiz.

Şimdi, yerel yönetimlerin çoğunluğu bizde yani yerel yönetimlere bütçe ayırırken, bütçeleri denetlerken... Şimdi ben de aynen katılıyorum Dursun Vekilime, bunu bir sene değil de üç aya çekmekte fayda var, bunu buraya yazmadık ama -iyi niyetinize güvenerek söylüyorum- bu bütçeleri de yerel yönetimlere vermek lazım ama genel bütçede değil tamamen hayvan haklarıyla ilgili, kısırlaştırmayla ilgili bir bütçe verip bunu da çok iyi bir şekilde denetlemek lazım diye düşünüyoruz. Yani denetlerken

de çoğu yerde belediyelerin veteriner hekimleri var, bunlara görev verebiliriz, Tarım Bakanlığının veteriner hekimleri var, bunlar takip edebilirler, ciddi anlamda müfettişler var, takip edebilirler. Yani bu yasayla, ciddi anlamda kamuoyunda oluşan güzel duyguları boşa çıkarmayalım diyorum. Güzel duygular oluştu; şimdi her yerde konuşuluyor, bize de “Ne yapıyorsunuz, ne ediyorsunuz?” diye soruyorlar. Biz de diyelim ki bari bütçe de kabul ettiler. “Bir bütçe ama yetersiz de olsa bir bütçe.” denilsin en azından fakat bir bütçe yok şu an gördüğümüz kadarıyla.

Yine, böyle, kamuoyunun gündemine işte satanistler, kedi asan satanistler, ne bileyim, işkence edilmiş köpekler gelirse “Siz ne yaptınız orada?” demezler mi? Bence derler. Onun için “En azından önlemleri aldık, şunlar şunlar oldu, bütçesi bile ayrıldı, kısırlaştırılmalar belli bir merkezde yapılacak, hatta hayvanlar taşınacak.” denilsin diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkürler Hocam.

Buyurun Gülizar Hanım.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim.

Tabii, yürürlük maddesinde konuşuyoruz. Beş ay gibi bir müddet birlikte bir çalışma yürüttük. Ben, bugün buradan şöyle çıkmayı arzu ederdim: Bu kanun teklifinin hazırlanmasında Komisyon'da görev alan 5 siyasi partinin temsilcileriyle ortak bir çalışma yürütülsün. O gün Komisyon görüşmelerini tamamladığımızda da Sayın Komisyon Başkanımızla bu hazırladığımız 50 maddelik önerinin yasallaşması ve hayvan hakları kanunu olarak Mecliste kabul edilmesi dileğiyle diye tamamlamıştık. Ben, bugün buradan çıkarken de bu 50 maddenin hayvan hakları kanunu olarak Komisyon'un çalışmalarının da tozlu raflarda kalmayıp toplumsal bir mutabakatın da sağlandığı bir anlayışla ve gelişmiş ülkeler dediğimiz ülkelerin çok da ilerisinde, hayvan haklarına verilen değer ve bu değerle önder ülke olarak, lider ülke olarak Türkiye'nin olduğunu hep birlikte dışarıda, basının karşısına ilan edebilelim ama maalesef, bugün bu teklifte bunu söyleyebilme olanağımız hiç yoktur.

Ben de belediyelere ayrılan, yerel yönetimlere ayrılan bütçe konusunda aslında şöyle bir kabulümüz vardı, bunu burada tekrar dile getirmek isterim. Ne demiştik? Genel bütçeden yerel yönetimlere -sadece hayvan hakları- bu yasanın uygulanması ve bu yasadaki kaynaklı yerel yönetimlerin kendi görevlerini yerine getirebilmesi için bir pay ayırılım, belediyenin bütçesi dışında ayrı bir bütçe olsun, ek bütçe; bu bütçenin kontrolü de hem sivil toplum örgütleri hem Bakanlığın taşra teşkilatları ve belediyeden oluşacak bir çalışma ekibi ve komisyon tarafından yürütülsün. Aynı zamanda da bir hayvan hakları fonu kurulsun, bu fonun gelirleri, idari para cezaları ve benzer bazı paylar da bu fona aktarılsın ve hem kısırlaştırma seferberliğini yerine getirebilmek, süreci daha hızlı yönetebilmek hem de yerel yönetimlerin hayvan hakları mücadelesi alanında ve hayvanların, can dostların uğradıkları ihlalleri ortadan kaldıracak, onların tedavi, rehabilitasyon, kısırlaştırma ve bakımlarında refah içerisinde yaşayabilecekleri bir ortamı sağlayabilmek için ek kaynaklar yaratılabilir denmiştik. Ben, bugün buradan, bu Komisyondan böyle bir sonuçla çıkmayı da çok arzu ederdim.

Ben emeği geçen herkese teşekkür ediyorum ama şunu açıkça ifade etmeyi bir borç bilirim: Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışma komisyonlarının çok ciddi emek verilerek sürdürülen ve mümkün olduğunca da bu sonuçların kamuoyundaki beklentileri karşılamak üzere yasallaşması ve yasama organının da üzerine düşen görevi yerine getirmesini gerektirecek çalışmalar olduğunu düşünüyorum ancak tüm Türkiye Büyük Millet Meclisi geçmişinde olmayan bir şekilde toplumsal mutabakat, aynı zamanda, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki tüm siyasi partilerin de mutabakatı hâlinde hayata geçirdiği, düzenlediği, Meclise sunduğu bir çalışma komisyonu raporu keşke o tozlu

raflarda kalmasaydı, keşke komisyon raporunun altında imzası olan tüm milletvekillerimizin bu imzalarına sahip çıkarak bugün 50 maddelik bu teklifin ya da önerilerin buradan yasal teklif olarak Meclis gündemine, Meclis Genel Kuruluna indirileceğinin haklı onuruyla buradan çıksaydık diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim Gülizar Hanım.

İbrahim Hocam’la; son.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün sözlerime başlarken belirttiğim gibi, her ileri adımı desteklememiz gerekiyor. Bu bakımdan, olumlu anlamda emeği geçen herkese teşekkür bir borçtur. Fakat tabii, bu kadar önemli bir konuda acaba ileri adım yerine -tabii ki ileri adımları görmezlikten gelmemek kaydıyla- neden bazı geri adımlar atıldı özellikle hak temelinde bunu anlamak mümkün değil. Bu ortak komisyon raporu çok konuşuldu; ondan bağımsız olarak aynı zamanda, biz doğru, insan hakları konusunda uzlaşmıyoruz. Yani benim hakkım daha değerli oluyor ben iktidardaysam, diğerlerinin hakkı gerçekten çok daha değersiz oluyor ama hiç değilse hayvan hakları üzerinde anlaşabilmemiz aslında insan olmanın olgunluğunun bir ölçütü olmalıydı. Hayvan hakları deyimini kullanmaktan kaçınmamız aslında bir ön sorundur. Belki bunu, bu kavramı kullanamadığımız için çifte, hatta üçlü ve dörtlü ayrımlar, ayrımcılık denebilecek düzenlemeler içermektedir bu metin. Şöyle ki: Evcil hayvanlar ve evcil olmayan hayvanlar. Bu ayrımı, çok yönlü olarak yapılan bu ayrımı anlamak mümkün değil. Evcil hayvanlar içerisinde özellikle geviş getiren hayvanlar ve diğerleri arasında ayrım yapmak, ayrımcılık sonucunu doğuran düzenleme yapmak; bunu da anlamak mümkün değil. Geviş getiren hayvanlar için dinsel saiklerle hayvan kesilmesi ile dinsel saik dışında hayvan kesilmesinin tabi olduğu işlem ayrımını anlamak mümkün değil. Bu bakımdan, bu alt ayrımlara gittikçe hayvan hakları açısından ciddi ayrımlar ve ayrımcılık sonucunu doğuran uygulamalarla karşı karşıya kalacağız. Bunun nedeni de hayvan hakları kavramını kullanmaktan kaçınmamız, belki hayvan hakları kavramını özümsemekten biraz uzak durmamız oysa, ben eğer bir kedi, bir köpek, bir koyun, bir keçi besliyorsam her iki kategori, tür arasında bir ayrım yapmamın bir mantığı yok. Eğer kedi ve köpeği mezara kadar, belki törenine kadar, sonuna kadar bakmakla yükümlüyüm ama keçi ve koyunu istediğim zaman boğazlayabilirim, çıplak bir biçimde can çekştirerek onu kesebilirim. Peki, dinsel saikle değilse dikkatle yapmalıyım ama dinsel saikle yaparsam bağırtarak yapabilirim. Şimdi, bu şeyler aslında, bu ayrımlar gerçekten...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Pardon ama bu konuşmalar böyle dindarları rencide edici bir boyut. Yani din adına yapıyorsanız “bağırtarak” ne demek? Hocam, ben burada bir açıklama bekliyorum sizden.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Din adına yapılırca, evet, bağırtarak demek bir tuhaf oldu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hanımefendi, ben, hayır, hayır, yo şöyle, ben, yo değil, hayvan hakları açısından bakıyorum.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Nasıl yani din, hayvanlara burada eziyet mi ediyor demek istiyorsunuz?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şimdi, bakın, değil. Ben dindarım, siz diyelim, hayvanı dünyevi olarak şey yapmak istiyorsunuz, yaşamını sonlandırmak istiyorsunuz. O zaman, burada bu ayrım yani hayvanın yaşamını sonlandırmak hayvan onuruna yaraşır biçimde olmalı yoksa bizim sahip olduğumuz inanç hayvanlara daha çok eziyet etme veyahut da daha acısız sonlandırma sonucunu doğurmamalı, ben onu söylemek istiyorum. Ben zaten hayvan hakları derken hayvanı özne olarak alıyorum, yoksa ben özne değilim.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Hayvanı özne alırsanız hiçbir zaman kesim yapamazsınız, et diye bir şey söz konusu olmuyor.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - O zaman yemeyenler var ama...

HASAN KALYONCU (İzmir) – Yani kısırlaştırma da bu durumda böyle, o da hayvan haklarına aykırı. Özne olarak aldınız mı onu da yapamazsınız, üreme hakkı var.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şimdi, bir hayvanı işkenceyle öldürmek başka bir şey, hayatını sonlandırmak başka bir şey, yoksa...

HASAN KALYONCU (İzmir) – Dinî ritüellerin hiçbirisinde hayvanlara işkence söz konusu değil.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tamam ama bakın, şimdi, o zaman buradaki konuşmamız dinî ritüellere göre yapılan bir konuşma değil, ben hayvan hakları temelinde bir konuşma yapıyorum.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Biz de tam o temelde itiraz ediyoruz Hocam.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Konuyu niye dine getirdiniz?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir saniye arkadaşlar... Hocam, özür dilerim.

Şöyle: Hocam, zaten siz aslında iyi başladınız, insan ve hayvan temelli başladınız, sonra insanı kategorize ettiğiniz zaman hayvanlara karşı davranışlarda bir taraflara sıkıntı olabilecek sohbetlere doğru gitmeye başladı. Bence insan ve hayvan üzerinden güzel bir değerlendirme yapıyordunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ama şöyle: O değerlendirmeden beni uzaklaştıran bu 5199 sayılı Kanun'un "Hayvanların kesimi" başlıklı 12'nci maddesidir.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Hıfzıssıhha Kanunu'nda var zaten o.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - Dolayısıyla o maddeyi, 12'nci maddeyi koyan bizler isek, farklı biçimde koyabilen bizler isek o zaman 12'nci maddeyi tartışabilecek olan da bizler olmalıyız. Eğer "12'nci maddeyi tartışamayız." dersek o zaman zaten böyle bir masanın etrafında bulunmamızın bir anlamı kalmaz.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Yine anlaşılmadı bence söylediğiniz, "Dindarlar bağırarak kesiyor." diyorsunuz...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, değil, geri alıyorum; ben yaparsam dedim dindarlar demedim.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – "Din adına" dediniz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Peki, o zaman onu ben geri alıyorum. Bakın, şöyle: Hayvanların kesilmesi dinî kuralların gerektirdiği özel koşullar dikkate alınarak hayvanı korkutmadan, ürkütmeden, en az acı verecek şekilde... Şimdi, benim bu düzenlemeyi... Tabii ki diğer paragrafları zaman sorunu nedeniyle okumama gerek yok ama bu düzenlemeden hareketle ben eğer hiç hissettirmeden hayvanın yaşamını sonlandırabiliyorsam ki hayvan hakları bakış açısı odur o zaman sorun yok zaten.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Burada aksini savunan kimse yok zaten.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tamam, dün akşamki tartışma çerçevesinde ama eğer dinsel ritüel nedeniyle "Hayır, hayvanı bayıltmadan yaşamını sona erdireceğiz." dersek ve yatırırsak o zaman zaten ayrımcılık oluyor. Belki hızlı davranmak nedeniyle iyi ifade edemedim, bu saikle hayvanlar arasında ayrımcılık yapmamak yani orada hayvanı özne almak ve mümkün olduğunca hayvana ölümünü hissettirmeden yaşamına son vermek...

HASAN KALYONCU (İzmir) – Yani ahtapotları öldürürken nasıl davranılması gerekiyor? Ahtapotu yere vura vura öldürüyorlar!

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – İşte, o olmasın diyorum ben de.

HASAN KALYONCU (İzmir) – Bunun dinî ritüellerle alakası yok yani.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bir saniye Hocam, bir şey söyleyeyim: Dünyadaki hayvan refahının kaynağı İslamiyet'tir. Tamamen İslami geleneklerden ve inançlardan alınarak hayvanlara en az işkence ve eziyetle yaşamına son vermek hakkı...

RIDVAN TURAN (Mersin) – Yok Hocam böyle bir şey. Bunu nereden çıkartıyorsunuz Allah aşkına?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Siz nereden biliyorsunuz bunu? Ben hem veteriner hekimim hem İslam'ı da bilen birisiyim.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Ben de İslam'ı bilen birisiyim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Bunlardan bir sonuç çıkarma hakkım yok mu?

RIDVAN TURAN (Mersin) – Elbette var.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tamam, o zaman buna saygı gösterin, farklı bir fikriniz varsa dinleyebiliriz ama bakın, hayvan refahının –söylüyorum burada, aksini iddia eden varsa tartışım-kaynağı İslamiyet'tir. İslami kurallara göre hayvana acı vermeden, ızdırap vermeden kesme geleneği şu anda dünyada yaygınlaşan bir gelenektir. İslam fetva verdiği sürece bunun bir sonu yoktur, bayılma da bunun içerisinde, çeşitli başka yöntemler de bunun içerisinde. O yüzden yani İslam'a sanki böyle hayvanlara karşı hiçbir duyarlılık göstermeyen bir yaklaşım olarak bakarsak bunu topluma da izah edemeyiz, burada oturanlara da izah edemeyiz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Bir saniye Sayın Başkan, yaptığınız açıklama önemli, ben de zaten o eşiğe varmak istiyordum. Önemli olan, şimdi, sizin sözlerinizden şunu anlıyorum: İslam, bir hayvanı bayılarak yaşamını sonlandırmaya engel değildir, tam tersine –dediğiniz- İslam, hayvana en az işkence ederek ya da hissettirmeden...

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Acısını en aza indirerek diyelim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – İşte, burada bu konudaki hayvan hakları yaklaşımına göre dünyevi düzenleme ama bu Budizm olabilir, bir başka inanç olabilir veya ateizm olabilir; hayvana acı vermeden... Hayvana acı vermeden yaşamını nasıl sonlandıracağız? İşte, sizler yani biraz önce dinsel şapkayla bir müdahale ettiniz ama bilim şapkanızla, veteriner hekimlerin bu konudaki önerileriyle hayvan bunu hissetmeyecek; benim başlıca kastım budur, dolayısıyla yoksa...

HASAN KALYONCU (İzmir) – Bir şey soracağım: Balıklar açısından nasıl yapacaksınız bunu?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Yani aslında Hocamın ne demek istediği çok net bir şekilde anlaşıldı, o yüzden hiç uzatmaya gerek yok, sulandırmaya hiç gerek yok. Deddiği doğru yani amaç hasıl oldu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şöyle: Eğer benim dün akşamki konuşmamda da dediğim gibi, eğer bunu Kara Avcılığı Kanunu'nu, Su Ürünleri Kanunu'nu birlikte ele alarak şey yapsaydık o zaman onları da konuştuk ama ben bu çerçevede özellikle evcil ve evcil olmayan hayvanlar arasında bir ayrımcılık yapıldığı için cinsel ilişkiye kadar, öldürmeye kadar, neslini tüketmeye kadar ve evcil hayvanlar içerisinde de hâliyle bu koruma tarzına göre ve önceki yasada yani 5199 sayılı Yasa'da bir düzenleme söz konusu olduğu için ve bu düzenlemeyi Sayın Başkanın dile getirdiği gibi dinî, bilimsel verilerle takviye etme yerine ya da işte, bilimsel veriler ışığında dinî açıklama yerine bu

şekilde dinsel ritüel ve diğerleri arasında bir ayırım yaptığımız zaman hayvanların yaşamını sonlandırma konusunda bir ayırmıcılık söz konusu oluyor. Belki dinsel ritüeller daha elverişlidir, belki dünyevi olanlar daha elverişlidir ama burada önemli olan, özne olarak empati yaparak kendimizi hayvan yerine koymak ve yaşamımızın... Benim vurgulamak istediğim budur.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Teşekkür ederim Hocam, eyvallah.

Yürürlüğü uzatma önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci maddeye geçiyoruz.

MADDE 18- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – 18'nci madde üzerinde de önerge yoktur.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

Evet, saygıdeğer Komisyon üyeleri ve saygıdeğer katılımcılar, teklifin maddelerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca bu konuyla ilgili özel sözcü olarak Hatay Milletvekili Sayın Hüseyin Şanverdi, Adana Milletvekili Sayın Abdullah Doğru'nun seçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli Komisyon üyelerimiz, eğer muhalefet şerhi verecekseniz, tabii, Meclisin takviminin sıkışıklığını da göz önüne alınarak ben de özellikle istirahat ediyorum, 8/7/2021 tarih ve saat 17.00'ye kadar Komisyon Başkanlığımıza ulaştırırsanız, yarın akşama kadar...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Yetişmez yani.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Başkan, nasıl yetişsin? Bu kadar şey tartıştık.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yani şöyle: Siz de biliyorsunuz, Meclis şu anda fazladan çalışıyor diyelim karar aldığımız için, tatil takvimi var. Yani biraz zorlarsanız büyük bir katkı yapmış olursunuz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Cuma yapalım Sayın Başkan.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Tamam, cuma diyelim. Cuma on ikiye, bire kadar falan verseniz...

RİDVAN TURAN (Mersin) – Bu hafta Meclis Genel Kuruluna gelecek mi?

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Yok, haftaya.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Cuma 17.00 diyelim haftaya gelecekseniz o zaman.

BAŞKAN YUNUS KILIÇ – Hafta sonu çalışma kararı alınabilir. Arkadaşlar, bu Kanunlar ve Kararlardaki arkadaşların işi çok sıkışık, “Yetiştiremeyiz.” diyorlar, o yüzden siz biraz zorlarsanız ekibi. Cuma saat 13.00 diyelim.

Teşekkür ederim.

O zaman 9/7/2021 tarih ve saat 13.00'e kadar Komisyon Başkanlığına ulaştırırsanız memnun olurum.

Teklifin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Birleşimi kapatıyorum, katkılarınız için herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 16.30

